

ఇండియాగవర్న మెంటుయొక్క వైనాన్ను డిపార్టుమెంటు.

సం. 1250 - ఎఫ్. ప్రకటన సిమ్లా, 1918 సం॥ మే 22 వ తేది.

ఇండియాదేశపు రెండవ యుద్ధబుణము

రొక్కరూపముగా వచ్చిన యావత్తు మొత్తమును, ఇండియా దేశము ఇచ్చే పది కోట్ల పానుల (సవరనుల) మొత్తముకింద, (తద్యాగముగా) యుద్ధమును సాగించుటకుగాను హిట్ మెజెస్టీవారి దొరతనమున కియ్యబడును.

వచ్చుబడి పన్ను లేని 1921 వ సం॥ నూటికి 5½ వడ్డీ యుద్ధపత్రములు

నూటికి రూ. 100 చొప్పున 1921 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదిని తిరిగి చెల్లించబడునవి

వచ్చుబడి పన్ను లేని 1923 వ సం॥ నూటికి 5½ వడ్డీ యుద్ధపత్రములు

నూటికి రూ. 100 చొప్పున 1923 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదిని తిరిగి చెల్లించబడునవి

వచ్చుబడి పన్ను లేని 1925 వ సం॥ నూటికి 5½ వడ్డీ యుద్ధపత్రములు

నూటికి రూ. 103 చొప్పున 1925 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదిని తిరిగి చెల్లించబడునవి

వచ్చుబడి పన్ను లేని 1928 వ సం॥ నూటికి 5½ వడ్డీ యుద్ధపత్రములు

నూటికి రూ. 105 చొప్పున 1928 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదిని తిరిగి చెల్లించబడునవి

ఇవన్నీ,

వచ్చుబడి పన్ను లేకుండ

పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేటున్నూ

జారీచేయడము.

అనలుకున్న వడ్డీకిన్ని ఇండియా గవర్న మెంటువారి రీవిన్యూలున్నూ ఆఫీస్ వాసుగా ఉండును.

1921 వ, 1923 వ, 1925 వ 1928 వ సం॥ పు యుద్ధ పత్రములు

జారీ తెలు:—దరఖాస్తు చేసికొంటిన ప్రతి రూ. 100 కు రూ. 100.

ఇట్టి:—సంవత్సరమునకు నూటికి 5½ చొప్పున ఆరేసి తెలు కొకసారి మార్చి 15 క తారీఖునకు సెప్టెంబరు 15 క తారీఖునకు చెల్లించబడును.

కొనిన తారీఖునుండి 1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14 క తారీఖునకు వడ్డీ, పత్రములు కొనిన కాలమును ముందుగా చెల్లించబడును.

1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14 క తారీఖునకు తరువాత పోస్టాఫీసు ద్వారా కొనబడు పత్రములమీద, కొనిన తారీఖు నుండి 1919 వ సం॥ మార్చి 14 క తారీఖు వరకు వడ్డీ, కొనిన కాలమును ముందుగా చెల్లించబడును.

విశేషమైన హక్కులు:—ఇకమీదట ఇండియా గవర్న మెంటువారు జారీచేయు ఏదేని నీక కాలపు ఋణమునకు వడ్డీ లేకు ఎంతో ఏర్పాటుపడియున్నప్పటికినీ, సదకు ఋణ మునకుయి వైతము కట్టు కార్యము కొంత రొక్కముతో సమానముగా 1921 వ, 1923 వ, 1925 వ, 1928 వ సం॥ యుద్ధపత్రములు, వాటి చెల్లుబడి కాలములో సమాన విలువకు అంగీకరింపబడును.

1921 వ, 1923 వ, 1925 వ, 1928 వ సం॥ యుద్ధపత్ర ములమీద వడ్డీకి వచ్చుబడి పన్ను లేదు. కాని అది, యితర వచ్చుబడిమీద అపన్నా పట్టకలనీన లేకును నిర్ణయించడము లో గణించబడును, మరియు నానికి అధికపన్ను (సూపర్ టాక్సు) కట్టదగి యుండును.

సహకారితీలు ఏరూపముగానుండునది:—యుద్ధపత్రము లు (ఎ) ఇన్వెన్టరీలు (రెజిస్ట్రేషన్) ప్లాట సర్టిఫికేట్ల రూప ముగానో (బి) ప్రామిసరీ నోట్లరూపముగానో జారీచేయబడు ను. తదనంతరము ఇష్టమైనయెడల, ఇవి యిచ్చి వీనికి బదులు, లేదా (హాజరు పెట్టువారికి చెల్లుబడిగల) పత్రములు ఉన్న షకు ఆపత్రములను, కచ్చితమేంటి పుచ్చుకొనవచ్చును.

యుద్ధపత్రములు కొనుగోతు ఫలానిరూపముగా జారీ చేయబడవలయునని ప్రత్యేకముగా ఉదాహరించి యుండని యెడల, అవి, ఇన్వెన్టరీలు (రెజిస్ట్రేషన్) ప్లాట సర్టిఫికేటు రూపమున జారీచేయబడును.

ప్రామిసరీనోట్లు, అలస్టు కాకుండుటకై మొదట, హాఫ్ మైనెంట్ కొన్డెంట్ల శేష శేష నోట్లుగా జారీచేయబ డును; అయితే అటుకర్తాక, ఇవి యిచ్చి వీనికి బదులుగా ఎట్టి నియంతల నోట్లకు దరఖాస్తు పెట్టుకొనుటచో వాటిని, అప్పులేకుండ, పుచ్చుకొనవచ్చును. కావలసిన మొత్తమునకు ఒక్కటే ప్లాట సర్టిఫికేటు జారీచేయబడును.

ప్రామిసరీ నోట్ల రూపముగా పత్రములను బ్యాంకులలోను గవర్న మెంటు ఆఫీసులలోను కొనుట

1. రూ. 100 గాని నూరుతో గుణించిన (పూర్తి నూర్లుగా నుండు) మొత్తములుగాని విలువ గావల (ప్రామిసరీ నోట్ల రూపమున యుద్ధపత్రములు, చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించినమీదట,

(ఎ) బెంగాలు, బొంబాయి, మదరాసు బ్యాంకుల యొక్క హెడ్ ఆఫీసులలోగాని యేదేని ఇండియా బ్యాంకింగ్ గాని విద్యుత్తయంగా దరఖాస్తు పెట్టుకొనుండెను,

(బి) కలకత్తా కరెన్సీ కంట్రోలరు ఆఫీసునకుగాని యే అకౌంటెంటు జెనరలుయొక్కయైన లేదా కంట్రోలరు మొ క్కయైన ఆఫీసునకుగాని యేదేని గవర్న మెంటు ట్రెజరీవద్ద గాని సబ్ ట్రెజరీవద్దగాని దరఖాస్తు పెట్టుకొనినమీదటను

1918 వ సం॥ జూన్ 3 క తారీఖునుండి 1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖువరకు కొనవచ్చును.

దరఖాస్తును నిర్దేశింపబడిన సమానాప్రకారము ఉండ వచ్చును, లేదా, కావలసిన పత్రముల మొత్తమును వివరమును, కొనుగోని యొక్క పూర్తిచేయు వై విలాసమును, వడ్డీ యే ట్రెజరీవద్ద చెల్లించబడవలయునని తాను కోరునో అదియును స్పష్టముగా ఉదాహరించు వేతే యే సమానాప్రకారమైనను దరఖాస్తులు ఉండవచ్చును. నిర్దేశింపబడిన సమానా, మద రాసు అకౌంటెంటు జెనరలు ఆఫీసునుండి గాని యే గవర్న మెంటు ట్రెజరీనుండియైన గాని సబ్ ట్రెజరీనుండియైన గాని తెప్పించుకోవచ్చును.

గవర్న మెంటు ఆఫీసులవద్దను బ్యాంకులవద్దను ఇన్వెన్టరీజ్ ప్లాట రూపముగా పత్రములు కొనడము.

2. ఇన్వెన్టరీజ్ ప్లాట రూపముగా యుద్ధపత్రములు, రూ 100 ల లేదా దానితో గుణించిన (పూర్తిపూర్తి) మొత్త ముల విలువగలవి, 1918 వ సం॥ జూన్ 3 క తారీఖునుండి 1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14-వ తారీఖువరకును, చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించిన మీదటను దరఖాస్తు పెట్టుకొనిన మీద టను, సరాసరి కలకత్తా కరెన్సీ ఋణము ఆఫీసునుండిగాని ఈ క్రింది ఆఫీసులలో దేనియైనాగాని, తీసికొనవచ్చును.

(ఎ) కలకత్తా కరెన్సీ కంట్రోలరు ఆఫీసు, లేదా యే అకౌంటెంటు జెనరలుయొక్క యైన కంట్రోలరు యొక్క యైన ఆఫీసు;

(బి) బెంగాలు, బొంబాయి లేదా మదరాసు బ్యాంకు లయొక్క హెడ్ ఆఫీసులు లేదా వాటియొక్క యేదేని ఇండియా బ్రాంచి;

(సి) ఏదేని గవర్న మెంటు ట్రెజరీ లేదా సబ్ ట్రెజరీ. దరఖాస్తులు ప్రామిసరీ నోట్లవిలువలలో వలెనే అతని నిర్దేశింపబడిన సమానాప్రకారము ఉండవచ్చును, లేదా, కావలసిన పత్రముల మొత్తమును వివరమును, దరఖాస్తుదారుని యొక్క పూర్తిచేయు వై విలాసమును, వడ్డీ యే ట్రెజరీవద్ద చెల్లించబడవలయునని తాను కోరునో అదియును స్పష్టముగా ఉదాహరించు వేతే యే సమానా ప్రకారమైనను దర ఖాస్తులు ఉండవచ్చును.

పోస్టాఫీసులవద్ద పత్రములు కొనుట.

3. ఇన్వెన్టరీజ్ ప్లాట రూపముగా గాని ప్రామిసరీనోట్ల రూపముగా గాని యుద్ధపత్రములు రూ 25 విలువ గలవిగా వై సమ దానితో గుణించిన (పూర్తి పూర్తి) మొత్తపు విలు వగలవిగా వైసమ, రూ. 10,000 ల మొత్తమునకు మించ వుండ, చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించినమీదటను దరఖాస్తు పెట్టుకొనిన మీదటను, సేవింగ్సు బ్యాంకింగ్ పనిచేయు ఏపోస్టాఫీసు వద్దవైనను, 1918-వ సం॥ జూన్ 3 క తేదినుండి 1918-వ సం॥ డిసెంబరు 31 వ తేది వరకు, కొనవచ్చును. దరఖాస్తులు నిర్దేశింపబడిన సమానా ప్రకారము ఉండవచ్చును లేదా, కావలసిన పత్రముల మొత్తమును వివరమును, దరఖాస్తు దారునియొక్క పూర్తిచేయు వై విలాసమును, వడ్డీ యే ట్రెజరీ వద్ద చెల్లించబడవలయునని తాను కోరునో అదియును స్పష్టముగా ఉదాహరించు వేతే యే సమానా ప్రకార మైనను ఉండవచ్చును. నిర్దేశింపబడిన సమానా యే పోస్టా ఫీసు వద్దవైనను పుచ్చుకొనవచ్చును.

పోస్టాఫీసు ద్వారా కొనినపత్రములు, పోస్టుల టెలి గ్రాఫుల అకౌంటెంటు జెనరలుయొక్క స్వాధీనములో ఉంచ బడుటకు కోరబడె యెడల అట్లుచేయవచ్చును.

చెల్లించడము

4. (కావలసిన పత్రపు మొత్తమును) రొక్కముగాగా ని చెక్కుములముగాగాని చెల్లించవచ్చును. బ్యాంకులలోపుత్ర ములను కొను సందర్భములో, ప్రెసిడెన్సీ బ్యాంకు యొక్క హెడ్ ఆఫీసులవద్ద కొనినపుడు ప్రెసిడెన్సీ బ్యాంకు సెక్రటరీ అంటు ట్రెజరరు చేరటను, ప్రెసిడెన్సీ బ్యాంకుయొక్క ఒక ప్రాంచీవద్ద కొనినపుడు సదకు బ్యాంకు ఏజెంటు చేరటను, చెక్కులు వ్రాయబడవలెను. ఒక గవర్న మెంటు ఆఫీసులో గాని ఒక పోస్టాఫీసులోగాని పత్రములు కొను సందర్భములో చెక్కును దరఖాస్తు ఏ యాఫీసులకు పెట్టుకొనుటచో అయిన చేరట వ్రాయవలెను.

పోస్టాఫీసు సేవింగ్సు బ్యాంకింగ్ దరఖాస్తు దారునిచే రట జరుగెనున్న మొత్తములను తీయడము (విశుద్ధిచేయ డము) మూలముగా నూడ పోస్టాఫీసులలో (పత్రములకు వైక ము) చెల్లించవచ్చును.

ప్రెసిడెన్సీ బ్యాంకుల హెడ్ ఆఫీసులలో, ఇండియా ట్రెజరీ బిల్లులుకూడ, (యుద్ధ పత్రముల క్రయమునకు వైక ముగా) చెల్లించవచ్చును; బిల్లుయొక్క చెల్లుబడి కాలములో ఇంకను నిలిచియున్న భాగముమీద ఆ బిల్లులమీద ఉండే విలువలో సువత్సరమునకు నూటికి 4 శాతము తక్కువట్టి డిస్కాంటు లెగ్గించి అది రొక్కముగా అంగీకరింపబడును.

బ్రోకరేజీ

5. ప్రసిద్ధులైన బ్యాంక్ల ద్వారాగాని బ్రోకర్ల ద్వారా గాని యుద్ధ పత్రములు కొనుటకొంతై రొక్కముగానో చెక్కు మూలముగానో చెల్లింపబడిన యేదేని మొత్తము విష యములలో అట్టివారికి నూటికి రూ. 0-2-0 చొప్పున బ్రోక రేజీని ప్రెసిడెన్సీ బ్యాంకులు చెల్లించవలయును.

ప్రసిద్ధులైన బ్యాంక్ల మొక్కయు బ్రోకర్లయొక్క ము ప్లాంపు (మార్కెట్) చేయబడునట్టి కరెన్సీ కంట్రోలరునకు గాని యే అకౌంటెంటు జెనరలునైన గాని కంట్రోలరునకు గాని యేదేని గవర్న మెంటు ట్రెజరీవద్దగాని సబ్ ట్రెజరీవద్దగాని దాఖలు చేయబడు యుద్ధపత్రముల కొరకై వ దరఖాస్తుమీద ఆర్డ్ర్ బ్యాంక్లకును బ్రోకర్లకును నూటికి రూ. 0-2-0 ల చొప్పున బ్రోకరేజీ యాయబడును.

ప్రసిద్ధులైన బ్యాంక్ల ద్వారాగాని బ్రోకర్ల ద్వారా గాని యుద్ధపత్రములు కొనుటకొంతై ఇండియా ట్రెజరీబిల్లు రూపముగా చెల్లించబడు ఏదేని మొత్తముమీద ప్రెసిడెన్సీ బ్యాంకులచే నూటికి రూ. 0-1-0 చొప్పున బ్రోకరేజీ అట్టి బ్యాంక్లకు గాని బ్రోకర్లకు గాని చెల్లించబడును.

పోస్టుఆఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేటు (వచ్చుబడి పన్ను మినహాయంపబడినది.)

రూ. 10, రూ. 20, రూ. 50, రూ. 100, రూ. 500, కొంతైనవి.

జారీచేయబడిన 5 సంవత్సరములకు తరువాత చెల్లించ బడవలసినవి.

జారీ తెలు రూ. 7-12, రూ. 15-8, రూ. 38-12, రూ. 77-8, రూ. 287-8.

6. పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేటు సేవింగ్సు బ్యాంకింగ్ పనిచేసే యేపోస్టాఫీసులో వైసమ ఎప్పుడై నను కొనవచ్చును. ఏ ఒక మనిషియైనను రూ. 10,000 లు నిర్ణయ మొత్తమునకు మించి ఉంచుకొని యుండనూడదు.

ఇండియా ప్రభుత్వములోని మార్పులను గమనించితిమేని
ఇప్పటి వద్దలేయేమేని అనిపించును. ఇ దలి మార్పుల ప్రజా
ధికారమును సాచ్చించుటకు బదులు నర్హవిధముల అధికార
వ్యవస్థయొక్కయు, గవర్నరు జనరలు గారియొక్కయు సధికార
ములను మఱింత బలపఱచినవి. సామ్రాజ్యవాదన. భక్తు నూరు
చేంది సభ్యులు. ముప్పదికోట్ల భారతీయులకు నూగువంది
ప్రతినిధులా? బ్రిటన్ యొక్క జనసంఖ్య 6 కోట్లకు దక్కును.
వారిపార్లమెంటులో 600 వంది ప్రతినిధులు. హానీ! ఈనూరు
వంది యైనను ఎన్నుకొనబడువారుకారు. ఈసంఖ్యలో 250
భాగమే ఎన్నుకొనబడవది. అనగా, రాజధానికి సుమారు

అక్షింగు చీపునై కటరి.

గారు కంటే పెక్కువరకు ప్రతినిధులుండరు. పోనీ వీరికి న ఏమైన అధికారముగలదా? ఎంతమాత్రములేదు. వీరి తీర్మానములు కేవలము సలహాపూర్వకములేకాని ఆచరణీయములను విధిలేదు. అధికారవర్గమువారి యనుమతిలేనిది ఏదైనామైనను అనుగుణము మీలలేదు. తీర్మానమును వాచ్యగించువాడను. విల్లును ప్రవేశ పెట్టబోవడము, కోరికమువై అసలే అధికారము లేదు. దీనిని గుర్తు ముఖ్యమైనది. గవర్నరు బహుశఃగారు తలచుకొనినట్లే ఆ పూర్వాయువు ముగియకమునుపే, దీనిని నిడగొట్టవచ్చును. దీనిపేరు సామ్రాజ్యకాసనసభ. పేరు గొత్తు పేరు దిబ్బ.

ప్రేటుకొన్నింటి.

ఈసభ నెత్తివై గ్రామీణ సంకీర్ణ సభను ఎక్కించినది. ఈసభ సభ్యులెందువారు 50 మంది. వీరిలో 29 మందిని దొర తనమువారే నియమించెదరు. 21 మంది మాత్రము ఎన్నుకొనబడువారు. కాని వీరిలో 6 గురు జమీదారులనుండియు ఆంగ్లేయవర్తకులనుండియు వసూలపర్వతములనుండియు, నెన్నుకొనబడుదురు. తక్కిన 15 గురు మాత్రమే సరిగ్గా రాజధాని కాసనసభనుండి ఎన్నుకొనబడుదురు. ఇక దొరతనమువారిచే నియమింపబడు 29 మందిలోను 25 గురు నికరమైన ఉద్యోగస్థులు. ఇట్టి సంఘమునకు కాసనాధికారము ఉత్తయిబడినది. గవర్నరు జనరలుగారి యనుగ్రహమైనచో, సామ్రాజ్యకాసన సభయు, వీటిటకొన్నింటిను గలసి కానించవచ్చును. కాని అయ్యని నైరాయుగారి దయాభక్త్యమువై ఆభావపడియోండును. ఈశ్రేణి కొన్నింటిలో అప్పుడప్పుడు సంస్థానాధీశుల ప్రతినిధులుకూడ గూర్చుందురు. ఇదికూడ అధికారవర్గమునకే బలవర్ధకమనుటకు సందియముండదు.

సామ్రాజ్య కార్యనిర్వాహక సభ.

ఈసభ సంఖ్య యంతయుని నిర్ణయములేదు. 5 గురులో ఇద్దరు మాత్రము దేశీయులగు నుండును. వీరిని ప్రజలు ఎన్నుకొనును. వైస్రాయిగారే తమయిష్టప్రకారము నియమించెదరు. ఈసభకు అధ్యక్షుడు గవర్నరుజనరలుగారు. ఇండియా ప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన సర్వాధికారములు వీరిచే. వీరే ఆదాయవ్యయములను నిర్ణయించునది. గవర్నరు జనరలుగారెట్టి నిరంకుశమైన, నిర్బంధకమైన, పట్టుమువైన (అర్బి నెస్సు) తమకు అవసరమని దోచినప్పుడెల్ల జేయవచ్చును. వీరు కాసన సభను ఆయవు ముగియక మునుపే నిలిపివేయవచ్చును. వీరే, జేకములో తమకు ప్రముఖులని దోచినవారిని క్రిమీకొన్నింటిను ఒక సభను గూర్చి వారిసలహాలను బుచ్చుకొనుచుండ వచ్చును. వీరికి నిష్ఠములేని ఏవిల్లును కాసన సభలో జర్పింప కూడదు. ఈ నిబంధనలబట్టి, ఇండియా ప్రభుత్వమునందు ప్రజలయధికారము పూర్తిగ నున్నచుట్టికదని వేరుగ జెప్ప వలసరములేదు. అయినను ఈసంస్కరణములు హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనమును గలగ జేయునట్లు.

రాజధానినిభ్రష్టము

ఇక్కడనుండ గవర్నరుగారికే పట్టభద్రత, సొసగబడును వీరివై గవర్నరు జనరలుగారికి గలవెత్తనమా తగ్గింపబడినది వీరు ప్రజలయెడల జాపించవలసినబాధ్యతయొ యెంతమాత్రమునులేదు. గవర్నరుగారి యధికార మీ విధముగ బాధ్యత లేని సర్వస్వతంత్రముగ చేయబడినది. మీరు సర్వవై చేయనిదియు నేమియు సాగదు. దేశముయొక్క కాంతిని, శుభరిపాలనకును భంగకరమని గవర్నరుగారు వాగ్మూల మిచ్చినచో, ఇక దానివై తిరుగుదులేదు. విల్లులన్నియు మూలపడవలసినదే కాసన సభకు నోరు మూయువలసినదే. ఆయవ్యయ నిర్ణయమును విరమించుకొనవలసినదే. కాసనసభకూడ సంకీర్ణముగావలసినదే. గవర్నరుగారి సభలో నిర్ణయ సభ్యులు అందులో ఒకరు విజేయుదు. ఒకరు భారతీయుడు. గవర్నరుగారి నిష్ఠమును బట్టి ఇంకను ఒక రిద్దరు ముగ్గురు ఉద్యోగస్థులను సలహాకొఱకు తమ సభలో జేర్చుకొనవచ్చును. సలగురిలో నొక్కరూ దేశీయుడు? ఈ సలహాచే ల్యాండు రివిన్యూ, బ్యాండ్మన్, పోలీసు, మొదలగు కాఖిలను బరిపాలించునది. ఈసభకాక గవర్నరుగారు ఒకరిద్దరు కాసనసభనుండి మంత్రులను నియమించవచ్చును. వీరిని కాసనసభవారెన్నుకొన కూడదు. ఒకరివై నను, ఇద్దరివై నను గూడ గవర్నరుగారే జేర్చొనెదరు. వీరు మంత్రులు. కాని వీరు గవర్నరుగారి సలహా ప్రకారమే ప్రవర్తించవలెనట్లు. వీరు పరిపాలించునది స్థానిక స్వపరిపాలనము, సహకారము, రిజిస్ట్రేషను, రెండవ తరగతి విద్య, ఆరోగ్యము మొదలగువానిలో గొన్ని. వీరిని నియమించుటకు గాని, తొలగించుటకు గాని, కాసనసభల కెట్టి

యధికారమును లేదు. అయినను వీరు స్వపరిపాలనయందును బాధ్యతతో గూడిన అధికారమునందును, శత్రుత్వము నుండు మంత్రులను. ఇక్కడవై నను, మాంటేగుగారికి తమదేశపు కేబినెట్టు పద్ధతి పనికివచ్చినది కాదు.

కాసనసభలు.

ఇక రాజధానిసభలను జూచుడు! కాసనసభ విస్తీర్ణము నేయబడునట్లు! కాని సంఖ్య నిర్ణయము కాలేదు. అధిక సంఖ్యాబోలే ఎన్నుకొనబడుదురు. కాని అధికమంతో ఇదియు నిర్ణయముకాలేదు వీరుచేయు తీర్మానములు సలహా పూర్వకములేకాని ఆచరణీయములను విధిలేదు. ఇట్లువై అధికారముకలదు. కాని గవర్నరుగారు కాసనసభకుల తీర్మానము చేయుమొక్క ముఖపాలనమునకు భంగకరమని తలచినయెడల, అతీర్మానము బుట్టపాటుగా కావలసినదే. కాసనసభకు లంఘనము చేశేయమునుగూర్చి పట్టుని బాధ్యత ఒక్క గవర్నరుగారికే కలదు కాబోలును! ఈ కాసనసభయొక్క కాసనాధికారము నేతి భేరికాయను బోలియున్నది. ఈ కాసనసభవై అధికారవ్యూహములకు ప్రాండిగు కమిటీలు, గ్రాండు కమిటీలు గలవు. ఏ కాసనమైనను వీరు తలవ్రించును చేయవచ్చును. ఉద్యోగులే అధిక సంఖ్యావైయన్ను ఈ గ్రాండు కమిటీలు కాసనసభల కెట్టి ప్రామాఖ్యలు నొసగునో వేరుగ జెప్పవక్కరలేదు. కార్యనిర్వాహక సభకును తేలి, వలదనిన ఎట్టి చర్యవైన కాసనసభ కదలికేయ వలసినదే. ప్రాండిగు కమిటీవారి యనుమతిలేనిది కాసనసభకు తెట్టిపత్తును వెయ్యకూడదు. ఎట్టి తీర్మానమును వాచ్చింపరాదు. ఈ కాసనసభకులు మంత్రుల చర్యలను ఖండింపవచ్చును గాని, వారి చేత తమ తీర్మానములను ఆచరింపజేయగలవెత్తనములేదు. వారిచర్య లసంకల్పకీకరముగ నున్నప్పుడు వారిని పదవినుండి తొలగించుటకు అసలేమీలేదు. కార్యనిర్వాహక సభకులను తొలగించుటకు మీలలేదు. జేకము మంత్రులను తొలగించుటకు మీలలేదు. అయినను రాజధానిలో బాధ్యతతోగూడిన ప్రభుత్వము ఉపకమింపబడునట్లు! మంత్రులను నియమించుటకుగాని, తీసివేయుటకుగాని, అధికారము లేని కాసనసభ, గవర్నరుగారి ఇష్టముప్రకారము భగ్నపరపబడు కాసనసభ, గవర్నరుమెంటువారి నియోజితలే ఎక్కువమందిగల గ్రాండు కమిటీచే కానింపబడు కాసనసభ, తన నామము నెల్లు సార్థకమును జేసికొనగలదో దురూహ్యము.

ఆయవ్యయ నిర్ణయము.

ప్రజలకు ఆయవ్యయ నిర్ణయాధికార మొసగని రాజ్యాంగతంత్రము స్వపరిపాలన మని భూమండలములో నెక్కడను అనుపించుకొనదు. అయిననునాతన సంస్కరణలు ఆయధికారమును సొసగకనే ప్రజలను స్వరాజ్యపు బాటను నడుపగల్గునట్లు! ఎంతపరిహాసాస్పదము! ఆయవ్యయ నిర్ణయముచేయువారు గవర్నరుగారి! కార్యనిర్వాహకసభ. రాజధానియొక్క ఆదాయమును, ఇండియా యొక్క ఆదాయమును, ప్రధముననే విభజింపబడియుండుటచే, రాజధాని ఆదాయమునే వివిధకాఖిల ఉపయోగము నిమిత్తము పంచవలసియందును. ఇట్లు పంచుటకు ముందు రాజధానివారు ఇండియా దొరతనమువారికి నిష్టీతముగ నేపేట నియోజులసిన మొత్తమును వేరుగ నుంచవలెను. మిగిలిన సామ్యులో గవర్నరుగారి కార్యనిర్వాహక సభవారు పూర్తిగ బరిపాలించు రివిన్యూ, బ్యాండ్మన్, పోలీసు, యూనినర్సిటీ, మొదలగు కాఖిలకు గావలసిన మొత్తము తామే వేరుగ దీసియుంచెదరు. ఇక మిగిలిన మొత్తమును మంత్రులమన మీలవబడు రెండవ కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమునకు స్థానిక స్వపరిపాలనము, ఆరోగ్యము, రెండవతరగతి విద్య, సహకారము మొదలగు కాఖిలకు ఇచ్చివేయబడును. ఈ నిర్ణయమునందు మంత్రులవర్గము సలహా నియోజులసినదే కాని బలవంతముచేయలేదు. ఈ కాఖిల యభివృద్ధికి సామ్యు చాలదని తలంపబడినచో, మంత్రులవర్గము వేరుగ బన్నులు విధించవచ్చును. ఇది పన్నులు వేసికొన అధికారము కాబోలును! వెనుకటి పన్నుల సామ్యు సరిగ వినియోగపడుచున్నదని కాసనసభకు జవాబువారి ఇచ్చినగదా, కాసనసభ తిరిగి త్రొత్తపన్నులను విధించుటకు ఒప్పుకొనునో ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కియ్యవలసినది ఇచ్చివేయగా, రాజధాని ఎక్కువవైయ్య కాన్నిలువారు తీసికొనునది తీసికొనగా, అడుగుపాడుగు మిగిలిన చిల్లరను మంత్రులవర్గమువై బారవేసి, ఇంకనుసామ్యు కావలసినచో త్రొత్తపన్నులను విధించుకొను ముటు యెట్టిసాహసమా తెలియవచ్చుది. ఈ మంత్రులవర్గము వారి కాఖిలే నిజముగ ప్రజల తేమమునకు ఆధారభూమిమైనవి

తగిన సామ్యులేనిది సామాన్య విద్య యెట్లు వ్యాపింపగలదు? గ్రామముల ఆరోగ్య మెట్లు వృద్ధి కాగలదు? చేతిపనులను వృద్ధి చేయుటెట్లు? రస్తాలు, బాటలు, చెరువులు, మొదలగు సౌకర్యములను నిర్మించుటెట్లు? చికిత్సాలయములు, పశువృద్ధి, వ్యవసాయవృద్ధి మొదలగు పనులెట్లు జరవేయను? వీనివై వ్యయము గావలసిన సామ్యును నిర్ణయించునది గవర్నరుగారి కార్యనిర్వాహక సభవారుకాని, వీరిని బరిపాలించు మంత్రులవర్గముకాదు. పోనీ, కాసనసభవారు బట్టెటును మార్చుట కధికారము నామకే ఇయ్యవలెనోగాని, గవర్నరుగారు అన్యధా తలంచినచో, కాసనసభకుల తీర్మానము పూర్తిగా నిరాకరింపబడును. ఇది యా, బాధ్యతతోగూడిన స్వపరిపాలనము?

కాలపారంభము.

ఈ సంస్కరణములైనను ఎప్పుడు పూర్ణమెంటువారి యామోదమును బడయునో తెలియదు. ఆమోదమునుబ దేసిన పిమ్మటవైయ్య, ఇది వెంటనే అమలులోనికి వచ్చుటకు మీలు లేదు. ప్రాంతీయుల ఆదాయమును, ఇండియా ఆదాయమును, విడదీయవలయును. వారివారి కాఖిలను విభజించవలెను. రాజధానిలో నేకాఖిలు ఎక్కువవైయ్య కాన్నిలువారి యధీనము చేయవలెనో నిర్ణయము కావలెను. అన్ని రాజధానిలో నొక్కరిలిగ నుండదు. ఈవిచారణచేయుటకు తిరిగి ఒకసంఘ మేర్పరుపబడును. ఆ సంఘమువారు తిరిగి తమ రిపోర్టును పార్లమెంటు వారి యనుమతికి పంపవలెను. ఇదియుగాక ఎన్నికలకు సంబంధించిన యోగ్యతలు, పద్ధతులు, కాసనసభకుల సంఖ్య, ఎన్నుకొనబడువారి సంఖ్య, మొదలగు ప్రధాన విషయము లెన్నియో యింకను విచారించవలసి యున్నది. వీనికికూడ నిఁకొక సంఘము ఏర్పరుపబడును. ఈసంస్కరణలు ప్రజావిమర్శనలకు బాల్కుడి, తదనకులముగ మార్పు మొంది, తరువాత పార్లమెంటువారి యనుమతిపడసి, పిమ్మట నారెండు విచారణ సంఘములు బయలుదేరి, జేకముంతయు తిరిగి, తమ రిపోర్టును ప్రచురించి అవి పార్లమెంటువారిచే నంకికృతమై, రెదనంతరము ఈపద్ధతిని హిందూదేశములో స్వపరిపాలనాంతు గార్వణము ప్రారంభమగును. ఇదియంతయు రెండేళ్లుపట్టునో మూడేళ్లుపట్టునో తెలియదు. ఇది నిర్ధించిన పిమ్మట జరుగుక్రమవికాసము నాలోచింపుడు. అయిదుసంవత్సరములైన తర్వాత రాజధాని ప్రభుత్వమునందు మంత్రులవర్గమున కధీనము నేయబడినకాఖిలెట్లు పరిపాలింపబడినచో ఆలోచించి. గవర్నరుగారు మరికొన్ని కాఖిలు వీరియధీనము చేసెదరట! వీరిపరిపాలన బాగుగ లేదని దోచినయెడల ఇచ్చిన అధికారముగూడ లాగివేసెదరట. తగువాత పదినవత్సరములకు ఇంగ్లాండునుండి "పార్లమెంటు కమిషను" అనువిచారణసంఘముకట్టి దిగుమతియగును. ఇయ్యది రాజధాని ప్రభుత్వముల స్థితిగతులను బరకీలించి ఏరాజధానిలోలైనను, స్వపరిపాలనము బూర్తిగ నియ్యవచ్చునా యనువిషయమునాలోచించెదరట! వీరు ఇండియాప్రభుత్వములోని మార్పులనుగూడ నిర్ణయించెదరామనువిషయము సంకీర్ణాస్పదము. తదనంతరము 12 సంవత్సరముల కొకమారు ఇంగ్లాండు నుండిపార్లమెంటుకమిషనులువచ్చి, విచారించి, క్రమవికాసమును గల్గించుచుండురట! ఇంగ్లాండులోని ఇండియాకౌన్సిలును బూర్తిగ తీసివేయవలయునని కాల్గెగువారు నూచించిన కోరికనుమన్నించలేదు. కాని ఇండియాకౌన్సిలును ఎట్లుమార్చుననినదియు మరియొక విచారణసంఘ మేర్పడునట్లు! ఇట్లు మొదలుండి తుదికఱకు విచారణలతోడనే కాలపారణమగుచున్నది. ఇట్టిదిర్ఘ విచారణలఫలితమునుగూడ మనము చూచుచునే యున్నాము. వెనుక డిసెంబరులైతేమను కమిషనువారు విచారణచేసిరి. దాని ఫలితమేమైనది? పల్లికు సర్వీసు కమిషను వారివై ఎంతధనమా వెచ్చింపబడినది. దానిఫలిత మేమైనది? ఇప్పుడు మాంటేగుగారు దీర్ఘ విచారణ చేసి, ఈరిపోర్టును బయటపడ వేసిరి. దీనిఫలితమేమగునో—యిప్పుడే తొందరపడి చెప్పనేల? విచారణ యెక్కువైనగొలదిని, కార్యసాఫల్యము తగ్గుచుండునని వెనుకటి చరిత్రయే సాక్ష్యమొసంగుచున్నది.

కాని స్వపరిపాలనయందు మాత్రము ఈ సంస్కరణములు కేవలము బూటకములని జెప్ప సాహసించుచున్నాము.

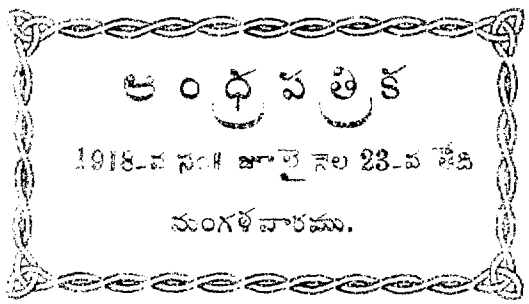
కోరినదొకటి యిచ్చినదొకటి.

కొండనుత్రవ్వి ఎలుకను బట్టికట్లయినది. ఇంతకాలము జేకము కోరినదొకటి మాంటేగుమొప్పుపర్చుగార్లు ఇయ్యదలచిన దొకటి. ఆయధికారమును రద్దు చేయవలెనని. చేయలేదు. కార్యనిర్వాహక సభలో సగముమంది జేకీయులచే

నెన్నుకొనబడు ఉద్యోగము లందవలెనని గోరితిమి. అట్లుకాక నిరి. కాననసభలలో నాలుగువంతులు ప్రజానియమితులును, ఒకవంతు మాత్రము ప్రభునియోజితములును నిర్ణయముగావలెనని అడిగితిమి. ఇదికూడ దగ్గింపబడెను. సామాజ్యకాననసభవారికి ఆయవ్యయనిర్ణయమును వాంఛించితిమి. సుతరాము వలన గాద నిర్ణయము. విశేషసంబంధము, తప్పక క్రింద కాఖిలవై కానన సభకు పెత్తనము నొసంగవలెనంటిమి. సలహా నొసగుట కంటె నెక్కువ కోరవలదనిరి. రాజధాని ప్రభుత్వములో ఆయవ్యయ నిర్ణయాధికారమును, అన్ని కాఖిలవైసను పెత్తనమును గోరితిమి. బందెలదొడ్లు, జనమరణ రిజిస్ట్రు, పశుచికిత్స, మరుగుకాలువలు, మొదలగువానివైస తప్పక క్రింద కాఖిలవై కన్ను పెట్టి చూచుకొనుచుండు దనిరి. ఆయవ్యయనిర్ణయము తామే చేసి, కాననసభకుల ఆమోదమును బడనెడమనిరి. ఆమోదము మొనగనియెడల, గవర్నరుగా రీయనగి కారమును నిరాకరించుటకు అధికార మిచ్చెదమనిరి. ఇంగ్లాండులోని ఇండియాకొన్ని లుసభను తీసివెయ్యవలెనని. ఇండియాకొన్ని లును సంస్కరించుటకు మాత్రము ఒకవిచారణసంఘము నేర్పరచెదమనిరి. భావల ప్రకారము రాష్ట్రవిభజన నేయవలెనని. ఆ కోరికను నిరాకరించిరి. ఏవో కొన్ని సంస్కరణముల చేరట కన్నీరు దుడుచుటకు ఇచ్చినట్లున్నది కాని, దేశీయుల వాంఛలను సగౌరవముగా విచారించినట్లు గనబట్టును. మార్పులు మాత్రము ఎంత అర్హతముగనో నూచింపబడినవి. కార్యకాలమును మాత్రము మెచ్చుకొనక తీరదు. సర్వాధికారములను కుడిచేతితో నిచ్చినట్లేయవలెను. ప్రక్కనుండి ఎడమచేతితో వానినెట్లు వెనుకకులాగి జేయవలెను. యంత్రమునకు ఎన్ని చక్రములూ నమర్చబడినవి. గాని పరిచితక్రియ వెనుకకు దిరుగవలసినదే గాని, ముందుకు దిరుగవలెనని ప్రేమలగట్టిగ బిగించబడినవి. మద్రాసు ప్రైవేటు ప్రతిక చెప్పినట్లుగ నీటి యంత్రమునకు బ్రాత గొట్టుము తీసి క్రొత్తయోధాకారముగల గొట్టుము బిగించబడినది. అందలి నీరు ప్రాతే. అది కల ప్రదేశమున ప్రారేచకాని ఒక ధారకు బడులు రెండు ధారలు నీరెక్కువ కాదు. ఎక్కువ ప్రదేశమును దాటవదు. ఈ మార్పులు సంతోషించువా రెవరు? వైమెరుకులకు భంగపడు వారులే. కానికీయిట్లుగానూ, ఆత్మగౌరవముగల గల భారతీయులకు మాత్రము యాధాత్మము మును గనగొన గలదు. ఇట్టి మార్పు తీరేదేమును నచ్చి మాటయేబడి వత్సరములైనవి. ఇంకెలావలదు వారు దేశీయులను తర్హియకు చేసినది. పశుచికిత్సలయములను, మురికిగుంటలను తినిభి జేయుటకా? క్రొత్తవస్తువులను వేసికొనుటకు అధికార మిచ్చుచున్నామని ఒక భ్రమ గల్గించుచున్నారు. ప్రాతవస్తువులను సరిగ వ్యయము చేయు అధికారము లేనట్లుడు క్రొత్త పన్నులను విధించుకొనుట కెవరంగీకరింతురు; బ్రిటిష్ ప్రభువులు దేశీయుల హృదయవిధుల యెట్టిభావములు, ఎట్టిత్వములు సంతరించుచున్నవో సరిగ గమనించినయెడల, వా రిట్టి కర్మ ప్రయత్నమునకు గడంగెదరా? బెల్జియము, సర్వియాల, స్వాతంత్ర్య సంగ్రామమునకై కత్తిమాసిన ఇంగ్లాండు తన క్రింద 150 సంవత్సరముల నుండియు నున్న ఇండియా దేశము నిష్పక్షాత్తుడనించునో యని ప్రపంచమంతయు వెయ్యకళ్లతో గనుపెట్టుచున్నది. క్రతువుల ద్రెవ్వళ్లకు వెనుకవోయినను, అమెరికా, ఫ్రాన్సు, జపాను, మొదలగు దేశములవారి యామోదమునైనను బడయుటధర్మము. భారతీయులు తమస్వత్వములను సంపాదించు కొనుటకు నిశ్చయించుకొని యున్నారు. ఏజోలపాటయు వారిని నిద్రపుచ్చుచుండు. నాయకులెవ్వడెట్టి కర్తవ్యమునకు బూనుకొనెదరో! వారి పరాంతాను సరణమున నడచుటకు లక్షలకొలది తరుణయములూ వేచియున్నారు. నాయకులలో మనస్ఫుర్ణులందు తరుణమిదికాదు. కొందఱు తొట్టుపాటు పడెదరుకాక! పరీక్షాసమయమున కొందఱు వెనుకకు! మరలెదరుకాక! బీవెంటు, లిల్, గాంధీ, జిన్నా, చక్రవర్తి, సి. ఆర్. దాసు, బిపిన్ పాల్, మంజీ, నుబ్రహ్మణ్యయ్యర్, శర్మ, కొండ వేంకటప్పయ్య, మోతీలాల్ ఘోష్, ప్రభువులు జాతీయోద్యమమును నడుపుచుండ భయపడవలసిన పనిలేదు. జాగు నేయవలదు. పట్టణపట్టణమందును పల్లెపల్లెయందును అసమ్మతిని దెల్పించుసభలను జరుపవలెను. వికల్పభావముతో, వజ్రసంకల్పముతో ముక్తకంఠమున, దేశీయుల ఆత్మనిశ్చయము ఆనేతుహిమావల పర్యంతియూ, ద్వీపద్వీపాంతము చాటువలెను. జన వాక్యంతు కర్తవ్యమును ఆశ్చర్యకర్త దృఢపడును. నిశ్చయము.

ఇటలీ
ఇటలీరంగము.
లండను, జూలై 22:— అసియాగోపితభూమికి పశ్చిమమున మూడుసారులు దాడిసలిపి 80 నుండిని హతముచేసి 24 గురిని వశపరుచుకొంటిమి. 10 వ తేదీనుండి 17 విమానములను వాతనము చేసేలిమని బ్రిటిష్ వారు తెలిపిరి.
మాంటుస్టాబిలు.
లండను, జూలై 21:— ఇటలీ రంగమున మాంటుస్టాబిలు ఆస్ట్రీయావారి వశమునందెయ్యెను. ఈ స్థానమువారి జనోవాను లోగొనియున్నది. ఆస్ట్రీయావారి మార్గములను పరికించుటకు చాల పోకర్మముగలదు గాన నది వశపగుట వలన చాలలాభము కలిగినదని ఇటలీ కబితమునుండి వార్తవచ్చినది.
ఆస్ట్రీయా.
ఘోరమాతృ
జూలిచీ, జూలై 20:— ఆస్ట్రీయాను రీప్రెటెనెంట్ లో నొకసభ్యుడు ప్రశ్నించుటవలన, గత మాసపు 21 తేదీనైవై నానర్ద 5 గురు చిన్న పాతకాలా విద్యార్థులను మరి 6 గురిని ఘోరముగ హత్యజేయుటకు గూర్చిన వివరములు బయటపడెను. అధికారులు స్కూలలో రొట్టెల కర్మాగారమునుండి వాగ నులో రొట్టెలను నింపుచుండగా చాలమంది స్త్రీలును బిడ్డలును గుమిగూడి చూచుచు “మేమునిరాహార్యమై యున్నాము మాకును రొట్టెలు కావలెనని” ఏడ్చుచుండిరి. ఇంతలో పదాలదశమునకు చేరిన కాపలావారువచ్చి, హెచ్చరికయే మియు చెప్పక వెళ్ళగొట్టుటకు తుత్తరువులేక, వెనుకనుండి ఆయా కవైపునకు తుపాకులను గాచ్చి, 5 గురు బిడ్డలు (10-18 సం॥ లనడుమ వయస్సు) చనిపోయిరి. 4 గురు పురుషులను 2 స్త్రీలను గాయములు తగిలెను.
పుర్రాపు భారమాతృ
లండను, జూలై 20:— పుర్రాపుభారతీయులకు తుపాకీతో కాల్చివేయుటకుగూర్చి ఊరలు తేలి రాజ్యాంగసంఘమువారి తీర్మానం ప్రకటనమును అఖిల రష్యాకమిటీవారు బహిరంగ సభించిన రష్యను వాయువార్త నడుపుచున్నది:— జెకో స్లోవకులు సమీపించుటచే ఎకాటెరింబర్గ్ స్థితి విషమదశ దాల్చినది. ఆకాలమునుండి పుర్రాపు భారతీయుల సంఘమువారి యొద్దనుండి తొలగించుట కొకటట్రయము నకనగిన బడెను. కావున సంఘమువారు పుర్రాపుభారతీయుల తుపాకీతో కాల్చివేయవలెనని నిశ్చయించిరి. అట్లు జూలై 16 వ తేదీన పుర్రాపుభారతీయుల కాల్చివేయబడెను.
జకోస్లావకులు.
లండను, జూలై 20:— సమారాఇర్క్ టుంగులకు నడుమ 40 వేలమంది జకోస్లావకులు ఇనుపదారి సరికట్టిరి. వారికి ఇర్క్ టుంగు ప్రాంతమున కైర్వ మేర్పడుటచే వారు తూర్పుదిశగా వెళ్లుచున్నట్లున్నది. వ్లాడావస్టులోని 12-14 వేల మంది స్లావకులు కాబ్రోవస్కులోని బోల్ విక్టోరితో పోరుచున్నారు. నేడు స్లావకులు తీవ్రముగా పోరి స్వాసకాయ వాక్రమించిరి. కాబ్రోవస్కును వశపరుచుకొని చీనా తూర్పు రైల్వేమీదుగా పోయి ఇర్క్ టుంగునుండి వచ్చు స్లావకులను కలిసికొనుట కీస్లావకులు నిశ్చయించిరి. కబ్రోవస్కు ఇర్క్ టుంగుల నడుమ 4700 బోల్ విక్టో మగేయరు సేన గలదు.
టోమస్కు నైజేరియా ప్రభుత్వకాఖిల వ్లాడావస్టు లోగూడ నేర్పరుపబడినది. మిత్రమండలితో కలసి పనిచేయుటకు నైస్యమును సంస్కరించుట కీవోరతనమువారు నిశ్చయించిరి. హార్వట్సు స్థితిని కలవరపరచినందున నతని సహకారము వినియోగపడ నేరదు. జకోస్లావకులు నైజేరియా ప్రభుత్వము పట్ల సానుభూతిని కలిగియున్నారు. హార్వట్సు వ్లాడావస్టుకు వైకిరచ్చుటకు స్లావకు లభ్యంతరమును కలిగించెదరు. ప్రజాకలహము పొసగినచో లోజోమునందలి స్లావకులకు వ్లాడావస్టులోని స్లావకులు తోడ్పడుట కభ్యంతరము కలుగును గాన వారు హార్వట్సు రాక కనుమలించెదరి ఈనెల 15 వ తేదీన వ్లాడావస్టునుండి తిరిగివార్తవచ్చినది. హార్వట్సుకు సహకారియగుటకు ఎత్తైనపు టోమస్కుని జ్ఞివుడిను స్కూలకు నడుమ నొక ప్రభుత్వము నేర్పరచె నని తెలిసిన దని పాంఘు నుండి తిరిగివార్త పంపబడెను.

అమెరికా
ఒక అమెరికా క్రూసరును ముంచుట.
వాషింగ్టన్, జూలై 21:— ఒక క్రూసరు మునిగినది. ప్రాణనష్ట మేమియు లేదని అమెరికావారు తెలిపిరి.
పాలస్తీనురంగము.
లండను, జూలై 6:— పాలస్తీనురంగమునందలి రూటరు విలేజిరి జూలై 15 వ తేదీనాటి భారతీయ ఆర్మిక సేనా విజృంభణమును కల్పించుచు ఇట్లు వ్రాసెను:— క్రతువులు వాడినదివై ఒక స్థానము నేర్పరుచుకొనిరి. వారి స్థానమునకు తీర్రమునుండియు దక్షిణమునుండియు ముట్టడింపవలెనని నిశ్చయింపబడెను. ఇండియను, ఇంపీరియలు సెర్వీసు సేనలు దక్షిణము వైపునకు వెళ్లి బాకులతో తురుష్కులను జర్మనులను ముట్టడించి 60 మంది నంతమొందించి 85 మందిని (తురుష్కు సేనాపతితోసహా) తైడిగ పట్టుకొని 2 మరఫిరంగులను గూడ తీసికొనిరి. తీవ్రవిజృంభణమున నీ ముట్టడి సఫలమయ్యెను. తురుష్కులు వెనుకకు పారిపోయిరి.
కొల్కను
ఇటలీవారి ప్రకటనము.
లండను, జూలై 22:— అల్బానియాలో మలిసిల్వీను ప్రాంతమున 1071-వ స్థానమును కొంతమందిని వశపరుచుకొంటిమి. పరానువారు డెవోలి ప్రాంతమునుండి వచ్చి తోడ్పడిరి. ఈనెల 19-వ తేదీవరకు 2167 గురిని 10 మధ్యకము ఫిరంగులను 16 పెద్ద కొండ ఫిరంగులను 4 కందకముల ఫిరంగులను 2 కందకముల మోర్టారులను 88 మరఫిరంగులను 6 విమానములను చాల ఇతర సామగ్రిలను వశపరుచుకొంటిమి. చాలమంది రష్యావారిని ఇటలీవారిని చెరసాలవలన విడుదల చేసెదమని ఇటలీవారు తెలిపిరి.
ఒక శత్రు:— భారతీయు ఇదే అమెరికాను కాక తైట్సు వర్తకమును బలపఱచుటకు మేలేదని వైకల్పముగా నుండెను. అతడు ధనావహరణమును మరుగుపరుచుటకు దొంగ లెక్కలను వ్రాసెనని అతనివైస కేసుచేయబడెను. అని సరు లెద్దరు శత్రుు దొంగిలెనని. తీర్పు చెప్పబడలేదు.
మాటియానా, మార్కాటు స్టేషనులకు నడుమను
41,218 మైలువర్గ 2 వ నెంబరు సామానుల బండితో కొన్ని వాగనులు పట్టలు తొలగినవనియు, 24 గంటల కాలము రైలు బండ్ల రాకపోకలు జరుగవనియు 22 వ తేదీన లయల్పూరునుండి డిస్ట్రిబ్యూట్రిఫికు నూపరింపెండెంటుగారు తింటినిచ్చిరి.
యధముఖ ప్రశ్నములు:— ఈనెల 22-వ తేదీవరకు 20,94,01, 800 ల ప్రశ్నములు వికయింపబడెను. బంగళము 9,54,04,800; బొంబాయి 5,78,66,200; సంయుక్త రాష్ట్రములు 1,44,86,600; చెన్నపట్టణము 1,84,40,700; పంజాబు 1,10,75,800; బర్మా 61,18,900; మధ్యరాష్ట్రములు 25,97,000; బీహారుబెంగా 24,57,900; ఆసాము 8,20,400; ఇతరరాష్ట్రములు 61,72,800.
మదరాసు కార్పొరేషన్ నోటీసు
చెంగల్పట్టుజిల్లా పెద్ద పాళెములో విశేషముగా జనులు గుంపు కూడుటవలన కలరా ప్రారంభమగు నని భయమగు చున్నది. ఈ నెల 20-వ తారీఖున ప్రారంభమై ఆటు అదివారముల వరకు జరుగనున్న రాబోవు భవాని అమ్మవారి ఉత్సవమునకు పోదలచుకొని యున్న యాత్రికులు వారు నదరు ఉత్సవమునకు పోవుటవలన రానున్న అపాయమును గురించి ముందుగా ఇందువలన హెచ్చరింపబడుచున్నారు. (1255)
హెల్తుడిపార్టుమెంటు } కే. రాఘవేంద్రరావు,
17-వ తేదీ జూలై 1918. } ఆక్టింగ్ హెల్తు ఆఫీసు.

రాజద్రోహపంచాయతీ సభ నివేదనము

హిందూ దేశమునది (1) రాజద్రోహా వ్యమము యొక్కయు, రాజద్రోహపు కుట్రల యొక్కయు స్వభావమును, విరివిని కనుగొని, నిరోధింపవలసిన పంపుటకును, (2) ఈ కుట్రల నణచుటకు కలిగిన యిబ్బందలను కరిగించి, గవర్నమెంటు వా రాకుట్రలను గట్టిగా పట్టించేయుటకును అవసరమయిన యెడల నే శాసనములను చేయవలయునో సలహా నొసంగుటకును శాలట్ పంచాయతీసభ యేర్పాటు చేయబడినది. రాజద్రోహమునుండి పంపబడిన న్యాయాధీశుడు. ఆయన అధ్యక్షుడుగను, బొంబాయి హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయాధీశుని సో బేసిలు పాటు, దివాన్ బహదూర్ సి. వి. కుమార్ స్వామి శాస్త్రి గారు, సర్ వెర్మె లవట్ గారు, గా. పి. సి. మిర్జి గారు సభ్యులుగాను, నొక పంచాయతీసభ యేర్పాటు చేయబడినది. ఈ సభవారు కలకత్తాలో జనవరి 1918 లో సమావేశమయిరి. అన్ని రాష్ట్రముల ప్రభుత్వములవారును తమ తమ రాష్ట్రములలో జరిగిన రాజద్రోహపు నేరములకు సంబంధించిన కాగితములను తమ యద్యోగులచేతికిచ్చి సభ వారందఱకు పంపి వారిచేత సాక్ష్యమును గూడ నిప్పించిరి. విచారణయంతయు రహస్యముగా నేల కత్తాలో జరిగినది. పంచాయతీవారు కంజాబుకుట్రలను విచారించుటకయి లాహూరులో నాలుగు విచారణలను జేసిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమునకు ఈ సభ వారే గ్రీవమయిన నివేదనమును వ్రాసిపంపిరి. భరితభండమునందు రాజద్రోహ చింత 1893 వ సం.లో గణపత్యుత్పేషముల సందర్భమున బొంబాయి నగరములో జరిగిన కుట్రలతో ప్రారంభమయినదనియు, పూనాలో శివాజీ పర్వ ఉ్యత్పేషములతో ఈ రాజద్రోహ మంకురార్పణ మయినదనియు సభవారు వ్రాసియున్నారు. ఈ విద్రోహములు పూనా చిత్పావన బ్రాహ్మణులను, 1897 లో మహామారి జాడ్యము వ్యాపించినప్పుడు అల్లకిల్లోలములు పూనాలో జరిగినవి. రాండు అను స్నేగుయద్యోగిని, లెఫ్టినెంటు టర్పును, దామోదర ఛాపేకిర్ అనుచిత్పావన బ్రాహ్మణుడు విక్టోరియా రాణియొక్క 60 వ వట్టాభిషేకోత్సవ దినమున జంపెను. ఈ యల్లదులకు, హత్యలకు కారణము కేసరీపత్రికలో లోకమాన్యతలకుగారు వ్రాసిన వ్రాతలని ఆ వాచునుంతయు ఈకమిషనరు లాయన నెట్టికి కట్టుచున్నారు. తరువాత యీ రిపోర్టులో పంగదేశము దీ రాజద్రోహ మెట్లు విభజనానంతరము ప్రారంభమయినదో, ఏయే నేరములు చేయండినవో, నేరపుల కేయే శిక్షలు విధించబడినవో, దేశవలములతో గూడ ముద్రింపబడినవి. బీహారు, బరిస్సా రాష్ట్రముల లోను, సంయుక్త రాష్ట్రములలోను కొన్ని నేరములు, బెంగాల్ కుట్రలచే జరిగినను, స్వరాష్ట్ర ప్రజలందు జేసలేదని తెలుపబడినది. కంజాబులో 1907 లో లాలా లజపతిరాయి యొక్క ప్రవాస

శిక్ష మొదలు, అమెరికానుండి తిరిగివచ్చి అల్లదులను, హత్యలను ఘాదర్ పార్టీవారు 1915 లో చేసిన దుష్కర్మముల వలకును పది సంవత్సరముల చరిత్రము విపులముగా వ్రాయబడినది. మన చెన్న రాజధానిలో బిషిప్ చంద్రపాలు గారు 1907-వ సం. ప్ర టుసవ్యాసము లిబీవములను చల్లెనదియు, ఆషి హత్యతో రాజద్రోహము మాపునూంపడె ననియు తెలుపబడినది. ఈ దిగులులతో దేశమునటను రాజకీయాందోళామనకు ముఖ్య స్థానమని ముద్రసిద్ధిని బడినన చెన్న రాష్ట్రము యిట్టి కుట్రాన్విత్యములనుండి పూర్ణము క్రింది కుండునుటల ఇచ్చటి విద్యాధికుల రాజభక్తిని, నాయకుల దూర దర్శకత్వమును, ప్రజలందరికిని వ్యవస్థానుకూల పక వి ాడ ప ములో గల పూర్వ విశ్వాసమును చాటుచున్నది. మన రాజధాని ఎట్టి దురంతక కృత్యములకును చాలవలయు ముందును నుండకుండునుగాక. క్రీమతి ఆరితెనంబున్న గారు చేయుచున్న ధర్మబద్ధ రాజ్యాగాందోళణము రాజద్రోహము నెల్లు ప్రజలలో ప్రాకకుండ జేసి, వారి నెప్పుడును సవార్గమునం దెల్లుచునో ఆషి హత్య మొదలుకొని నేటివరకు ఈ రాష్ట్రములో రాజద్రోహ నేరములు లేకుండుటను బట్టియే స్పష్టమగుచున్నది. ఈ మధ్య చెంగల్పట్టలో జరిగిన శీతారామయ్యుని కేసులో గూఢచారి శాఖ వారెంత ప్రయత్నిములు చేసినను నెట్టి విద్యాధికుడయినను వంతు లేకుండ నుండుటయే ఈ రాజధానియొక్క రాజభక్తికి గీతర్పణము. ఈ సభవారు జేసిన విచారణయంతయు వరమ రహస్యము. వారివద్దకు సాక్ష్య మొసంగ వచ్చినవా రెట్టివారో వారికే తెలియవలయును. గవర్నమెంటు రికార్డులనుబట్టియే వారి గ్రంథము నంతయు సిద్ధముచేసినారు. ఏది నివేదనము యొక్క మొదటినుండి చివరవరకును దొరతనము వారేపించినవను దానికి పూర్ణామోదమేగాని ఇంకొకటిలేదు. విస్సన్న చెప్పినది వేదముని గవర్నమెంటువారి రికార్డులు వీరికి కరమ ప్రమాణములు. ఈ వ్యవహారములలో గవర్నమెంటువారు ఫిర్యాదియు రాజద్రోహులు ముద్దాయిలును సంయుక్తములు. ముద్దాయిల పక్షము సంయుక్తము పూర్ణముగా విని గాని న్యాయముయిన తీర్పు చెప్పటకు వీలు కలుగదు. రెండవపక్షమున తిగిన విచారణలను చేసి న్యాయమును కనుగొనిన స్టాక్స్ మాచన యయి నను యీ విపుల గ్రంథములో గాంధీగారు. అందు చే ఇండియా రక్షక శాసనములోని ముఖ్యభాగములను తిరిగి శాశ్వతముగా మన శియోస్పృతిలో జేర్చవలసినదని ధైర్యముతో విసు సివారినులను జేసియున్నారు. ఈ రాజద్రోహములు పుట్టుటకు గతంబేమి, అట్ల వరిపాలనము రామరాష్ట్రము వలె నున్నదని అంగ్లోహైందవు లనుచుండగా, ఈ వివరీతపు పరిణామమునకు కారణ మేమియుని ఒక్క ముక్కవయినను కమిటీవారు వ్రాసి, ప్రభుత్వమువారికి చేయవలసిన బోధను చేసియుండలేదు. కాని ఆపనిని దొరతనమువారు మాకు పెట్టలేదని కమిటీవారనవచ్చును. అందువలననే ప్రత్యధ మమునుండియు ఈ నివేదనమును వ్రాసినవారు ఒక్కపక్షమునే వలంబించుచు, రాజద్రోహులకే కాక, మొత్తముమీద దేశమున కంతకును మహోత్పదవ కరణుయిన సిఫారసులను చేసి యున్నారు. ఈ దేశస్థులకు కొద్దిగా యిప్పటికిని నిలిచియున్న స్వేచ్ఛను నశింప జేసి, హిందూ దేశ రక్షక శాసనమును సిరీపరచుటకై ముంత పెద్ద కంచా మతీ సభను ఏర్పఱచి ముంత కోలాహలము చేతు నవసరము లేదు. మొత్తముమీద యీ కమిటీవారి సిఫారసులు అవరాధులను, నిరవరాధులను, సజ్జను

లను, దుర్జనులను, దేశభక్తులను, దేశద్రోహులను, రాజభక్తులను, రాజవిద్రోహులను నొక్కటిగా గలిపి దేశములో కావలసినంత కలకలము పుట్టుటకు కారణహేతువు లగును. నిరంకుశాధికార వ్యవస్థను ప్రతిఘటిండువారికి స్వాతంత్ర్యమును, స్వేచ్ఛను నుండదు. అటు రాజద్రోహ యయిన కానియు. ఇటు అధికార వ్యవస్థన కాత్మ వమ్ముకొనవలయు. అటు, యిటుగాక నాత్మ గౌరవ స్వాతంత్ర్యములను గలిగి, దేశభక్తితో పాటుపడు స్వేచ్ఛ వానికి, తన యాత్మ గౌరవమును కాపాడుకొనుటకయి, ఈపంచాయతీ సభ నిర్ణయించిన సాధనము లవలంబింపబడనేని, ముందీ దేశమున దనకాకే ముండదు. ఈ నివేదనమును ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మంచి సమయములో ప్రచురించి యున్నారు. మాంటేగు - షెన్సుఫర్డు సంస్కరణములు కొంత మందికి తప్ప యీ దేశమును జనశాహుశ్యము నకు నిశేషమున ఆశాభంగమును కలిగించినవి. ఇంతకుండు నధిక స్వాతంత్ర్యముల నొసంగవలసినదని మనవారు ఆందోళనము చేయుచున్నారు. అనసరదేశీయసభ జటుగబోవుచున్నది. ఆ సభాపక్షమున రామబారు లింగ్లంకు వెళ్లవలయునని తలకు మహాశయు కుద్యోగించియున్నారు. ఆయనయు నెళ్లవచ్చును. ఈ రిపోర్టు నిప్పుడు ప్రచురించుట వలన సిక్సెన్సాను మూకచేతిలో నవ్రాయుభమును పెట్టినట్లయివది. వారు హిందూ దేశమునందు రాజద్రోహపూరితమును యున్నదనియు, అట్టి స్థితిలో సంస్కరణములే కూడ వనియు గోల చేయుచురు. మాంటేగ్యూగారిపంటి మితవాదులు "చూచినారా, ఎటువంటి రాజద్రోహపు కుట్రలో. ఇటువంటి ప్రజలకా రాజకీయ స్వాతంత్ర్యములు" అని మానా రనుచున్నారుని చెప్పి, ఇచ్చినదానితో తృప్తిపొందవలసినదని బోధించి, నునవారిని నోరెత్తకుండ చేయవలయునని సంకల్పించియున్నట్లు కనవచ్చుచున్నది. ఓగును జేయుటకయి యే వేలి కూర్చవలయునో, వాటి నన్నింటిని మన అధికారవ్యవస్థవారు కూర్చుచున్నారు. మన జాతీయనాయకుల వాదనముల నిరోధింపవలస నిష్ప్రయోజనము చేతు సమకట్టి నట్లు స్పష్టమగుచున్నవి. మాంటేగ్యూగారి సంస్కరణములవలన గలుగు లాభములు ప్రస్తుతము నున్నగా గిట్టట్టుచున్నవి. కాని యీ నివేదనమును బట్టి చేయు చండశాసనములవలన గలుగు అవకాశము దేశమునకు శాశ్వతముగా నిలిచిపోవును. మాజీ సంస్కరణములవలన మనకు గలిగిన ప్రయోజనము లేపోగా, వార్తాపత్రికా శాసనము మొదలగు శాసనములతో మనవాక్యాస్వాతంత్ర్యము, మన కార్యస్వాతంత్ర్యము సుహరింపబడినట్లే, మాంటేగ్యూసంస్కరణములవలన గలుగు మేలు లేకపోగా, రాజట్ కమిటీవారి సిఫారసుల వలన మన కేమయిన కొద్దిగా యిప్పటికిని స్వేచ్ఛ నిలిచియున్న యెడల నదియు నవహరింపబడును. దొరతనమువారి పూర్వపు రాజనీతి తిరిగి బయటికి వచ్చుచున్నది. కుడిచేతితో చండశాసన ప్రయోగము, ఎడమచేతితో యేప్రా రాజ్యాంగ సంస్కరణములను జేసివామని చూపుట. మొదటి దాని దుష్ఫలములను మనము చిరంతర మనుభవించుచుండుము. రెండవ దానివలన గలుగు ప్రయోజనము ఎండమావులవలె సంభ్రమను పుట్టించి తుట్టుతుదకు ఆశాభంగమును గలుగ జేయవచ్చును.

కాశ్యపు రమ్యాజుగారి సంహారము

—:—:—

వర్తమాన మహాసంగ్రామము స్థిరవ్యవస్థలను నొకడుగానుండు దస్థిరముచేయుచున్నది. భగవద్గీర్వాణ మెద్దియై తెలిసికొనుట అసంభవము. రుష్యా సామ్రాజ్యవిహారము రుష్యా చక్రవర్తి రాజ్యభ్రష్టత్వము కారాగృహ బంధనము సంహారము రాజ్యసంపదల యుద్ధిరతను వర్తమాన సృష్టావనల కరివర్తనమును ననంత ముఖముల నుపదేశించుచున్నది. జ్ఞానశీతమును దెలిచిచూచిన గాని సత్యము గోచరముగాదు. యుద్ధారంభము నందు లోకమునందుగల సామ్రాజ్యములందు రుష్యాసామ్రాజ్యము మహాసామ్రాజ్యముగ బరిగణింపబడుచుండెను. సామ్రాజ్య వైశాల్యము 87,70,702 చదరపు మైళ్లు; జనసంఖ్య 17,35,19,900. ఈయఖండి సామ్రాజ్యమునందు 36,10,45,636 యకరములు మాత్రమే నాగుచేయబడినది. క్రజాపోషణమున కవసరమైన యితరవృత్తులు పరిశ్రమలు లేవు. ఇది దేశము యొక్క దుస్థితికిమూలము. కాని నిరంకుశాధికారము రుష్యాసామ్రాజ్యమునకును చక్రవర్తులకును శాశ్వతముగ నుండెను. ప్రజలు నిరంకుశాధికార పీడితులై పరితపించుచుండిరి. సామ్రాజ్యము ఈతబాధలకు లోనై ప్రజలు కష్టపరంపరలకు పాలై కుండుచుండిరి. చక్రవర్తులు నిరంకుశాధికారివర్గా వృత్తులై క్రజాక్షేమములను పరయకుండిరి. టాలుస్తాయి మహాద్వి వారి నవలలందు రుష్యుల దుర్భరకష్టములను పాఠకులకు పరితాపము గలుగునటుల వర్ణించెను. వర్తమాన కాలమునందలి విపత్పరంపరలకు పూర్వాజ్ఞాతకర్మ పరిపాకమని విదితమగుచున్నది. క్రజాపాలక పాతబంధము లేని రుష్యారాజ్యము బాహ్యుర్నిలవలె కూలినది. పునర్నిర్మాణము దుస్సరమగుచున్నది. దేశమునందు కేంద్రాధికారము లేదు. ప్రజలు వ్యసాతీతమైన దాఖము ననుభవించుచున్నారు.

నేటి తంత్రీవార్తయందు సంహారమును దెలుపబడిన రుష్యాచక్రవర్తి నికోలను 1868 సంవత్సరము మే 6-వ తేదిన జన్మించెను; 1881 నందు యువరాజ్యమును బడసెను; 1894 నందు రుష్యా సింహాసనము నధిష్ఠించెను. షట్కాభిషేక మహోత్సవ సందర్భమునందు 2000 ప్రజలు నడిద్రొక్కుకొని మృతినొందిరి. శ్రీ పంచను రాజ్యచక్రవర్తియును రాజ్యమ్యుత్తుడైన నికోలను యును పినతల్లి పెదతల్లి లిష్టలు. నికోలను విక్టోరియా రాణి గారి మనుమరాలిని పెండ్లియాడెను. ఒక మతుడు నలుగురు లేనయలుగలరు. రుష్యాచక్రవర్తి యూరపుఖండమునందు శాంతిని సంతరించుటకై ప్రయత్నించెను. మోంకనందు శాంతినికేతమును స్థాపించుటకై ప్రయత్నమును జేసెను. నైడుగాని నిరంతరము నికోలను సద్గుణములను శాంతికామమును వర్ణించుచుండిన చక్రవర్తి ప్రజల పట్ల నానుభూతియున్నను నిరంకుశాధికారమును శిథిలము చేయు లేదు. శాంతికాముడయ్యైన రుష్యా జనాను యుద్ధమును సాగించి రుష్యా ప్రతిభకుభంగమును గలిగించెను. వర్తమాన మహాసంగ్రామమునందు మితిమీరిన పక్షమున నిశ్చలచిత్తముతో నిలబడెను. నికోలను నకు స్థిర సంకల్పము లేనందున దేశమునకు కుటుంబమునకు కష్టపరంపరలు సంప్రాప్తమైనవి. వర్తమాన మహాసంగ్రామమునందు నికోలను దుర్బలత్వము వ్యక్తమైనది. జర్మనుల తంత్రములు ప్రజలయందు భేదములను గలిగించినవి. జర్మనుల

చారుడు రాస్టుటిను రుష్యా కుటుంబమును బ్రహ్మరాక్షసివలె నావహించెను. వాని కుటుంబవలనను నికోలనుభార్య రహస్యముగ సంధి ప్రయత్నములను జేయుట కుపక్రమించినది. సేనాధ్యక్షులు కోపావేశులై నికోలను చక్రవర్తిని భార్య త్యాగమునుగాని రాజ్యత్యాగమునుగాని చేయగోరిరి. సంవార ప్రియుడైన నికోలను రాజ్యత్యాగమున కంగీకరించెను. గత రాజ్యము గుఱుబాముకము గాని సుఖబాముకము గాదని తన ప్రేమ తనయునకు పయితము రాజ్యపదవిని నిరాకరించెను. గత సంవత్సరమునందు సేనాధ్యక్షుడు రాజ్య పరత్యాగమును గోరినపుడు నిశ్చీకర పరిత్యాగ పత్రమును వ్రాసి యుచ్చెను. గత సంవత్సరమునందు యును కారాగృహబద్ధుడై సకటుంబముగ నై బేరియా యుండలి ఎకుటింబరు నందు నివసించుచుండెను. జెకోస్తావుల భయమునలనను బోలినికులు జూలై 16-వ తేదిన నికోలను చక్రవర్తిని కాల్చిచంపినట్లును నేటి తంత్రీవార్తలు ప్రకటించుచున్నవి. చక్రవర్తుల వంశమునందు బుట్టి చక్రవర్తియై రాజ్యభ్రష్టుడై సంహారమును బొందిన నికోలనుజీవితము రాజ్యవిస్తవమునకును నిరంకుశాధికార భయమునకును నిదర్శనము గాగలదు. నికోలనుచక్రవర్తి స్వభావము ప్రశాంతము. భార్యాపుత్రాదులందు ప్రేమ యత్యంతము. శాంతిభావనకై పాటుపడెను. కాని నిరంకుశాధికారము చిత్త చాంచల్యము సకల వర్ణములకు వివాదము గారణమైనది. రాజ్యము పోయినను ప్రాణములైనను దక్కలేదు. నికోలను పుత్రుడు లెవెక్సిపునకైనను తండ్రిత్యాగము రాజ్యలాభమునకు గారణమగుగాత!

రాజ్యాంగ సంస్కరణములు.

—:—:—

రాజ్యాంగ సంస్కరణ విధానమును బరిశీలించుట వలనను వారంభమునందు గలిగిన సమ్యాహము క్రమముగ విమర్శన విధానమును తదిచిన కొలది సమ్యాహము విడిపోవునని భోచుచున్నది. మాంటెగుగారి సదభిప్రాయములను సుందరమైన వైదిని సత్సంకల్పములను జదివిన తోడనే బాధ్యతాయితీపాలనము కరతలానులక మని సమ్యాహము కలుగును. ముగ్ధి సభ విషయమునందును హిందూదేశ ప్రభుత్వము విషయమునందును నట్టి సమ్యాహమున కవికాశము లేదని సంస్కరణ విధానమునందు బహు విధముల బోధ్యముచేయబడినది. రాష్ట్ర స్వపరి విధానమువలన సమాజము గాగల సమ్యాహము మాత్రము సులభముగ బోజాలగు. సంస్కరణ విధానమునందు వెంటనే బాధ్యతగల సచివవర్గము శాసనసభలు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము రాష్ట్రములందు గలుగుచున్నపుడు స్వపరిపాలన లేదని నాదించుట యవివేక మని కొందరు నాశుకులు నాదించుచున్నారు. కాని మాక్సువెర్వెతో బరిశీలించినపు డీ సంభ్రమము పోవుచున్నది. నిన్నను ఆంగ్లప్రతికయందు ప్రచురితమైన ప్రధాన వ్యాసమునందు రాష్ట్ర స్వపరిపాలనమునందు శాసనసభలకు గల యధికారము అతి స్వల్పము అని తెలుపబడినది. మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారు వ్రాసిన రెండవ వ్యాసమునందు రాష్ట్రసభలయందు క్రొత్తగ నిర్మితముగా నున్న మంత్రులకు గలుగ గల యధికారము అతి స్వల్పమని తెలుపబడినది. జ్ఞాబోధుల అధ్యక్షులకు గల యధికారమువలె నెవరి యాజ్ఞానుసారముగ నో పనులను నిర్వహించవలసి యుండునని తెలియజేసిరి. మంత్రీ పనికీ రాని యుద్వోగిని తగ్గించుటకు

గాని అవసరమైన వ్యయమును జేయుటకు గాని నిరర్థకమైన వ్యయమును తగ్గించుటకుగాని ఉపయోగమైన శాసనములను జేయుటకు గాని యధికారము లేనపుడు ఆత్మగౌరవము గల భారతీయుడెవడును ముత్రిపదవి నంగీకరించడు. రాష్ట్రసభలయందు ఐరావత్ విషయములం దిపుడు న్యూనిసిపాలిటీ లందును లోకలుబోధులందును గల యధికారమే భారతీయ మంత్రులకు గలుగును. ఈ యధికారము గలుగుట వలనను బాధ్యతాయితీ పాలనము లభించినదని గాని లభించుననిగాని తలచుట యవివేకము భర్మవిరుద్ధము అని నాయకులు గ్రహించెదరు గాత!

లోకమాన్యతలకు; జర్మదీపనము

చుర్రునపుల వర్ధంతులు భారతదేశమున మారనములు గావు. ఆనాదినండియు దేశములు శ్రీ గాననకుంతి, కృష్ణజయంతి మున్నగు వానిని సుఖపును నేముండిరి. ఇట్టి యుత్సవములు జాతీయోత్సాహమును పెంపొందించి, జాతీయోత్సాహమును మార్గదర్శకము లగు నటుటకు సందియములేదు. అనేకయోగములచుండియు వీరవరులకు, ఋషిపుంగవులకు రాజాధిగాజులకు, మతప్రచారకులకు భారతదేశము మాన్యభూమియై ధ్యేయగించినది. ఆధునిక కాలమునందు నిట్టిదేశమున నిట్టియహనీయుల సంఖ్యకు లోలులేకుండె నటుటయే నాదేశపు నైతికాభివృద్ధికి ప్రత్యక్ష నిదర్శనము.

అట్టి మహనీయులందు పేర్కొక గాంచినవారిలో దేశభక్తాగ్రేసరులగు లోకమాన్య దొకరు. నేటిదిన మార్చి 62-వ జ్యూలైనపై పరిత్రవంతమైనది. పిన్న నాటినుండియు నీ మహనీయుడు నిశ్చలదేశభక్తితో, ముద్రవద్ద స్వాధ్యత్యాగముతో కృషిసలిపి దేశజల మన్ననలకు బాత్రుడాయెను. ఈతని పరితీరితమునండి ఈ చుర్ర గుణపాఠములను నేర్చుకొనవలసి యున్నది. అందు కొన్నిటి నిట వివరించెదము.

లోకమాన్యము స్వాతంత్ర్యప్రియుడు. స్వీడు స్వాతంత్ర్యసభ వ్యవహారము, జాతీయ స్వాతంత్ర్య సంరక్షణమునకును యితడు ప్రథమమునండియు కృషిసలిపి, పదనాని కష్టముల పడవలసి వచ్చెను. తన భావముల నెల్ల నిష్కపటముగ, భారాశముగ, బహిరంగముగ వ్యక్తకరించి కార్యాచార్యమునకు వినించెనే కాని, తన ఆత్మకు సత్యమూములని భోచిన విషయముల నెన్నడును బుక నుంకిపలేదు. ప్రసభము బండియు నతడు క్రొత్త సమ్యక్సాక్షాత్కరమున దృఢనిష్ఠాసము గలిగియుండి, కాంగ్రెసు మహాసభ ప్రారంభముండియు కృషింపుచు, అందలి ప్రభులలో మెచ్చుదని పేరు గాంచియుండిన. కాని కష్ట ప్రభువులపాలన ప్రారంభమై పిమ్మట దేశమునానోళనమున ముంచి ప్రభుత్వ కఠినచర్యల మూలమున, నీ మహా విధానమునై ప్రబలత్వామయ, నమ్మకమును తగ్గినది. ఆపట్టినుండియు ప్రజలమానసముల నాకర్షించిన మహానాచేతములును, మారనభావములును తిలకు మహాశయములను మూర్తిభరించియుండెనని చెప్పవచ్చును. అందుచే నాతడు “ఆత్మనిశ్చాసమే గాని, యాచనము” మాతాళికమంతయు కాదని నచించియుండెను. ఇట్టి నిష్ఠకుడు స్వాతంత్ర్యప్రియత్వమునానీయుని ముఖ్యుని జేయుచుండెను.

ఈతనిదైర్య సాహసము లప్రతిహాసములు. “కేసరీ” శత్రుకా నిర్వహణముననేని, రాజకీయవిషయముల యుండెను తిలప మహనీయుడ నేకకష్టములకు బాల్చడలసి వచ్చెను. కష్టపరంపర లెదుర్కొనిన కొలదియు నతని నైర్యమును ప్రతిభయు హెచ్చుకొచ్చెను. ఆత సువత్సరములు మాండలే యుండు క్విపాంతర వాసశక్తి ననుభవించు చున్నప్పుడు నైకమీ మహారాష్ట్రీతికము తనసహజ హృదయ స్థైర్యమును గోల్పోవక “గీతారహస్య” గ్రంథమును వ్రాసు మొదలిడెను. “భర్మనిష్ఠసాహసము పుష్కర్యములేద”ని ఆతడు ముఖమందును. “ఈగీతారహస్యము”, “ఓరియను”, “ఆత్మల ఆర్పిటికునివాసము” మున్నగు గ్రంథరచనమే యాతని ప్రతిభకు ప్రత్యక్ష నిదర్శనము. చిన్న నాటకుండియు పరిశోధకబుద్ధికలవాడగుచే లోకమాన్యము దేదముల ప్రాచీనతనూర్వియకర్మచూత్రమును గుప్పియు వ్రాసినగ్రంథములు విదేశీ కవిత్వములు మున్నగుటకు సహితము ప్రాత్రమైనవి.

మరియు సత్యనిగ్రహ మానసభావ్యత్వము వర్తనము. 1896 సంవత్సరము బొంబాయి రాజధానియందు స్టేగు వ్యాధివాసింది సభ్యుడతడు ప్రాణములైన సత్యముచేయక వ్యాధి బాధితుల కుపచారముచేయుచు, వారిజీవము నారయుచు తిరుగుచుండెను. దేశము కాటక జోభితమైనప్పు డీతడు ప్రభుత్వము వారిపేర ప్రజల సంజోభమును గూర్చిజెలిపియు, ధరలనుతగ్గించి ప్రజలకు ధాన్యమును విక్రయించువలసినదని కోరియువారి కనేకవిధముల సహాయము గావించెను.

ఈవిధముగ ప్రభుత్వమును సహాధ్యాయుడుగనుండి, పిమ్మట శ్రీకా సుపాదకుడై కన్యముల నలక్ష్యముచేసి తన విధ్యక్త ధర్మమును నిర్వహించి తిలకు మహాశయ్యకు లోకమాన్యుడాయెను. నిరంకుశాధికార ప్రవర్తనమును నిర్ణయముగ ఖండించి యాతడుకా రాగృహవాసము ననుభవించెను; "గీతారహస్యము" ను రచించి ప్రజలకు కర్మయోగమును బోధించెను; శివాజీ యత్నముల నేర్పరచి ప్రజలయందు రాజకీయోత్సాహమును ప్రజ్వలంపజేసెను. ఈవిధముగ నాతడు ప్రజానాయకుడై విలసిల్లెను. ఇట్టి మహానీయని, ఇట్టి విద్యత్సంపన్నుని, ఇట్టి దేశభక్తుని, ఇట్టిసార్వభౌమని జన్మదినము నేను భారతీయు లెల్లరును జరిపి ధన్యముకాగలరు.

“భారతేశ్వరమునకు స్వరాజ్యమును ప్రసాదించుట నా మాజ్య జ్ఞేయమైన కర్తవ్యసరము... యము కాంగ్రెసునీగు సుస్ఫురణముల వాంఛించుచున్నాము. అంతకు తక్కువగ మిరచెప్పి అంగీకరించిన మిభా వ్యాన్వృత్తినినాశమునకు మిరచే కారణభూతులగుదురు. కావున మిరాందోళనము గావించుచు అవసరమగు నెడల సత్త్విగ్రహ వ్రతవలంబించి దృఢ నిశ్చయమానునట్లే యుండవలెను” అని లోకమాన్యడు నడిపిన వ్యాఖ్యల వల్లదిన గ్రహించి, తనూలమున నామ హానియుని గారవించి, దేశోద్ధరణమునైక్యమైనతిమెదరు గాక!

వాతావరణ నిర్ణయ

1918 సం. జూలై 23-వ తేది మంగళవారము.

స్థానము	ఉష్ణోగ్రాదులు	వర్షపాతము	వాతము	తేలికదనము	తేలికదనము
హైదరాబాదు	81.7	87.4	...	13.58	14.12
వాల్మీకి	80.5	88.8	...	8.17	11.08
కాకినాడ	82.8	90.9	...	9.78	11.21
బందరు	82.2	98.6	...	7.85	11.02
గుంటూరు	82.0	92.6	...	6.35	11.02
నెల్లూరు	85.3	95.0	...	4.38	4.81
మద్రాసు	80.8	90.1	...	8.16	6.25
హైదరాబాదు	78.3	87.0	...	5.00	11.20
అనంతపురము	76.1	87.2	...	4.10	6.00
బళ్లారి	74.9	86.2	...	2.47	6.02
కర్నూలు	79.4	89.2	...	5.08	8.55
కడప	83.1	93.3	...	2.06	7.86
తెంగుళూరు	67.8	78.4	...	11.23	11.48
నెల్లూరు	77.4	89.2	...	6.42	9.47
నేలమ	75.0	87.8	0.05	8.73	2.51
కోయంబుత్తూరు *	73.5	88.9	...	4.94	0.12

వాయుభారము తగ్గినది, అది దక్షిణభాగపు చివరను, అభారతపు దక్షిణభాగమునందును ముములుకంటె తక్కువ; ఉత్తర భాగమునందు ముములు కంటె యెక్కువ. వాయువాగ్రీమా ములుగ లేదు. మంగళూరునందు వాయుభారము అధికముగ కలదు. దక్షిణమునందు వాయువు సరిగవీలులేదు. పశ్చిమాగ్రముం దలములందును, దక్కనందును వాయు గమనము పశ్చిమ ముఖముగ నున్నది; వాయుబలమునందు మార్పులేదు. వాయువునందు అర్ధములేదు. కర్ణాటకము నందును తూర్పుతీరము నందును, ఉత్తరమునందు మార్పుకలిగినది. అమర్పు సరిగమనముగ లేకను ఒకచోట యెక్కువగను, ఒకచోట తక్కువ గను కలదు. తిక్కనవోట్ల మార్పులేదు. పగటి వేడి అధికముగ కలదు. నిన్న నెల్లూరు, బందరులందు 106 డిగ్రీల వేడికలదు. కర్ణాటకమునందు ఒక భాగమునందు అక్కడక్కడ ముములు కంటె రాత్రివేడితక్కువ; వాయువునందు అర్ధత ముములు కంటె తక్కువగ నున్నది. మల్లబద్ధముగ నుట్టినది. తిరుచినా పల్లియందు రి దుక్కులవలనను వర్షము పడినది.

దక్షిణమునందు తిరిగి అక్కడక్కడ తుపానులు ప్రారంభమగుచున్నవి. ఆర్. ఎల్. జోన్నప్ప, వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

Latest Telegrams. (REUTER)

London, July 17. In the House of Commons replying to Sir John Rees and others, Mr. Montagu stated that he understood that Grace Brothers (India) had acquired the East India Exports Company or purchased Howson interest therein. If Sir John Rees could supply information supporting his suggestion that German influence on hide trade might thereby be perpetuated he would consider whether further inquiry was necessary. The Board of trade and the Foreign Office informed the India Office that there was nothing against the firm of Grace Brothers. (India.) Mr. Montagu promised carefully to investigate connection between Grace Brothers (India) and Grace Brothers but emphasised that he was concerned only with India and must take advice of the Departments mentioned.

LONDON July 21. AMSTERDAM.—The "Rbanische Westfaelische Zeitung" Berlin correspondent says:—The Soviet Government while refusing to agree to a German battalion being sent to Moscow to protect the Embassy has consented to the employment of several hundred German Soldiers in Mufti.

LONDON, July 21. NEW YORK.—It was an Armoured Cruiser which was sunk. Cause is unknown, 335 of the crew are known to have been landed. The Navy Department reports that 1156 others were on board. Two steamers are proceeding to an unnamed destination. All are well.

LONDON, July 22.—4-20. P. M. The French communique says: Battle continues under favourable conditions on whole front between Marne and Aisne. Our troops north of Ourcq driving back enemy who has striving to arrest our advance made progress fighting in the region north of Villemois. Further south we are advancing east of Parey-Tigny-Billy-Sur-Ourcq Line. South of the Ourcq we made big advance beyond Neuilly-at front and captured height east of Lacroix and Griselles. Under double pressure of the French and Americans operating between Ourcq and Marne and of French who crossed river between Possey and Chartaves, Germans were driven back beyond line of Bezu-ste-Germain-Montat para. Chateau Thierry is practically cleared northwards. Between Marne and Reims there has been very violent battle all day. French and British in conjunction with Italian tirelessly attacking large enemy forces. We captured Ste Enphreais and Bouilly and gained ground in Ardennes valley. British in Courton and Roy woods captured four and four hundred prisoners including eleven officers of whom two were colonels. In spite of flow clouds on 10th July pilots felled eleven German aeroplanes. French and British bombing machines dropped six tons on bivouacs, convoys and concentrations. French felled seven machines between 16th and 19th July bringing up his bag to fifty-six.

(Associated Press)

BOMBAY, July 22. The "Times of India" commenting on the Sedition Committee Report says: Those who read its amazing disclosures must bear in mind that revolutionary plant is not the only one growing on Indian soil. If they do that they will be better able to appreciate the evidence now laid before them and the proposals of the committee. But critics of the official policy have now the opportunity of seeing how fully justified the Government of India have been in resorting to the extraordinary measures. It is to be hoped that some at least of them will acknowledge their error and abandon the lines of argument or abuse which can no longer be honestly followed. India has got to make provision for the future and that will not be made by ignoring such facts as the committee put before us and by crying out that the liberty of the unhappy seditionist is being entailed.

CALCUTTA, July 23. A number of houses were searched in Calcutta on Monday morning with the result that a quantity of seditious literature was seized and five arrests were made. Almost all districts in Assam and several districts in Eastern Bengal bordering Assam are in floods. Stories of flood distress are coming from Hailakandi, Sylhet, Gar Hills and other parts of Assam.

A Maulvi Bara correspondent wires:—There has been a heavy incessant downpour since the earthquake on the 8th. As a result the river overflowed its banks and some parts of the town are already under water. As it is constantly raining a serious flood is apprehended. News of floods from all parts of sub-division and consequent damage of crops has been received. The Calcutta mail of the 9th which was detailed on account of the dislocation of the train service was partly delivered here on Monday morning being transmitted through Gauhati. A smart shock of earthquake was felt here on Wednesday last at midnight.

Mr. H. C. Maitland, Additional Sessions Judge of Midnapore has delivered judgment in the case of Haripada Kulavi of Goura who stood charged with having killed his 1½ months old son as a sacrifice to Goddess Kali while performing Puja rites of the said Goddess in his room where the child was sleeping. Both the assessors returned a verdict of not guilty. The Judge disagreeing with them convicted the accused and sentenced him to death subject to the confirmation of the High Court.

Mr. N. K. Lal, Sub Divisional Officer of Balasore, is hearing a case in which Babu Baikuntha Nath Ghose, President of the Panchayat of Devpaschinbarh Union and eldest son of a Zemindar, and his younger brother Jotindra Nath Ghose, a student of Ravenshaw College, together with thirty of their men are charged with having committed dacoity in the house of Babu Nishi Bhuaban Ray of Dev Kumar on the night of the 14th May. It is alleged that a police constable and a defaulter who were directed by the accused, severely assaulted and bound before the dacoits entered the house. The owner of house was beaten and he ran away. Four female inmates were molested, two of whom fell senseless. The dacoits left the house with utensils, clothes, cash and gold and silver ornaments. The trial is proceeding.

Mr. Jinnah's Views.

BOMBAY, July 22. The Hon'ble Mr. M. A. Jinnah in expressing his opinion on the Chelmsford Montague reforms has said that no Congressman can overlook the congress league scheme which is the crystallisation of the Indian National opinion and it has held against any other report and the proposals are weighty and well considered and cannot be rejected summarily. Great effort has been made to face the problem but I am not satisfied with the scheme as it stands and feel that it will not be acceptable to the people unless it is modified in important respects. Mr. Montague was called upon to deal with one of the most intricate and complicated problems than any country had ever to face. His personal examination of the problem and situation has advanced the original proposals of the Government of India to a considerable extent but I think he had been unduly influenced by the alaymist section resulting in innumerable restrictions being put on the concessions made to the people and as a consequence the Government of India is left practically as it was and the advancement of the Provincial Governments does not go far as it should and it might become worse when the reserved departments and transferred departments are decided upon. The advancement would be worthless unless in Major Provinces like Bombay, all the departments except Police and Justice are transferred. I am willing to accept this only as a transitional stage with a view to show that for the present maintenance of law and order may be reserved to the Governments since an argument has been advanced that after all we are going through an experimental state. But it must be clear that after five years there should be no reserved subjects. With regard to the Government of India I cannot accept the principle that for the purpose of progressive realization of responsible government we must confine ourselves to the province as a unit. For this I see no warrant in the announcement of 20th August 1917. The procedure laid down in the scheme reduces the assembly as a whole and the representatives of the people and the council of state to the position of irresponsible critics as compared in regard to Morley-Minto reform. It is clear that in most vital matters the demand of the Congress League Scheme is not met particularly in regard to control over the Executive by representatives, fiscal policy and the budget. I would therefore strongly urge that the certificate of the Governor-General-in-Council should not apply except to the measures and bills which affect the peace, tranquility and safety of the country. All other departments to the Government of India should be left to legislature and the decision on all bills in these should be reached in all cases of differences and should be final. This is contemplated in the report but a decade is a long period to wait for such advance. I would therefore urge on my countrymen that we should concentrate all our energies to focus the public opinion of the country in the direction of securing these vital changes. I feel confident that the scheme will have to be modified through criticism and discussion. I would therefore appeal to India to unite her forces for the purpose of securing the changes among others those indicated above. Of course unity between Hindus and Mussalmans is absolutely essential. There need not be any operation in the minds of Mussalmans with regard to the Hindu-Mussalman settlement of Lucknow. It must stand. We are all in honour bound to support it, Hindus and Mussalmans alike, notwithstanding the doubt that is thrown on the agreement in the report with regard to it. The future of India and the destinies of her people will largely depend at this most critical juncture upon the decisions that may be arrived at by the special sessions of the Indian National Congress and the All-India Moslem League which are shortly to take place in Bombay.

LUCKNOW, July 22. The Commissioner of Lucknow is inaugurating a scheme for enrolment of civil guard for watch and ward duties in the chief towns of the United Provinces in order to free policemen for active service. It is anticipated that the Police Force will lose the services of three thousand of its most active men.

NAGPUR, July 22. The moderate leaders of the Central Provinces are issuing an exhaustive note explaining the reform scheme. They earnestly appeal to their countrymen to consider it calmly and counsel its acceptance with certain modifications.

BANKIPORE, July 22. A suit has been instituted against the Hon'ble Mr. F. Clayton, Secretary to the Government of Behar and Orissa in Public Works Department by Mr. Syed Hassan Imam who claims fifteen thousand rupees for alleged assault and battery in railway carriage at Asansol.

ALLAHABAD, July 22. The trial of Mr. Charles B. Dye, late Managing Director of Rechabites concluded to-day. Both the assessors were of opinion that the accused was guilty and that he had purposely cooked books to hide defalcations. The Sessions Judge reserved judgment.

అమెరికా ఎగుమతులు:—అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల దిగుమతి తై సెన్సుసు చూపినగాని ఆడితమునకు ఎగుమతి చేయబడిన సరకులకు సర్టిఫికేటు నియ్యగూడదని కలకత్తాలోని అమెరికా కాన్సులు జనరలుకు వాషింగ్టనునుండి ఉత్తరువులు పంపబడినవి.

భారా అనుగ్రామ (బంగళము) నందు భూకంపము (8 వ తేదీ) నాటినుండి కుంభకృష్టిక వర్షించు చున్నదనియు నెద్దవరదలు వచ్చుననియు తలంపబడుచున్న దనియు ఒక విలేఖరి వ్రాయుచున్నాడు. కడచినబుధవారము అర్ధరాత్రి చిన్న భూకంపము గలిగెను.

తపాలయధికారులు పత్రములు:— ఈనెల 18-వ తేదీ 4వక 5172 మంది రు 19, 64,275 ల పత్రములను కొనిరి.

The Great War.

(o)
(Reuter's Agency)

Western Front

The French Advance from 6 to 9 Miles.

LONDON, July 20. Latest news is that the French hold heights around Chateau Thierry and are thus enabled to dominate a large area. In the Ourve valley the French have reached Buchy-lechateau further endangering enemy on the Marne. Latest reports state that the French here have advanced between six and nine miles. Enemy is sorely pressed and his frantic attempts to counter-attack with fresh troops has not succeeded in loosening the French grip on the railways and roads. Enemy appears to have incorporated a new army between the Marne and the Aisne the staff of which is composed of officers from Ukraine whose staff work indicates slackness or disorganised effort.

French Capture of Chateau Thierry. German Withdrawal.

LONDON, July 21. PARIS.—The capture of Chateau-Thierry registers the fall of one of the pivots of the German front between the Marne and Aisne. The other is Soissons which is no longer safe. General Devaud's army entered Chateau Thierry at dawn this morning, enemy having withdrawn the previous night in order to avoid envelopment. The French pushed down north-westward and penetrated Etrepilly.

Importance of the Capture of Mount Stable

LONDON, July 21. Reuter's correspondent at the Italian Headquarters says.—Mount Stable mentioned in the communique yesterday is well within Austrian territory. It is an important gain because it commands Val Di Genova eastwards and gives excellent observation of Austrian lines of communication.

EXCELLENT NEWS FROM THE FRONT. Germans Placed in Awkward Position.

LONDON, July 21. News received in London from the front this afternoon is still better. Germans are faced with a difficult and unpleasant alternative of either endeavouring to beat back the French from Soissons in order to secure the railway for the purpose of supplying advanced troops in the pocket between Rheims and Soissons or of the retiring their forces further from the Marne and thus flattening out the salient. The present line west of Rheims leaves enemy a strip of four miles deep in the Marne valley on a thirteen mile front. This is enemy's sole territorial gain since the offensive began on 15th July and purchased at enormous losses. Further on the left strong enemy forces hold the north bank of the river at present preventing the French from crossing. The enemy only succeeded in crossing by sacrificing rearguards.

British Aeroplanes Cause Terrible Damage.

LONDON, July 21.—11.40 P. M. The British Communique says:—There is nothing to report. Our aeroplanes yesterday dropped eighteen tons of bombs on Courtrai and Lille Railways, Bruggendock and three large dumps and billets. There was more air-fighting. We brought down fourteen aeroplanes and drove three down out of control. We also destroyed three balloons. Seven British machines are missing. Photographs show that extensive damage was done to an hostile aerodrome at Morhange as a result of an attack on the night of the 19th. One large shed and three hangars were destroyed.

The Allies' Objective. American General's View.

LONDON, July 21. WASHINGTON.—General March in his weekly statement says: The objective of the French and Americans between the Aisne and the Marne is the Soissons-Chateau Thierry railway, the control of which would impede the German retreat from the south of the Marne. General March believes that the Germans prepared an offensive against the British northward of the French front simultaneously with the offensive of the 15th July, but for some reason it failed to materialize. General March opines that the fall of Soissons is imminent. He says that the significance of events in France is not that the Allies are holding the Germans or gaining ground, but the taking of the offensive which is of the greatest moral value.

Utch Comments on Allied Victory.

LONDON, July 21. AMSTERDAM.—The Allied victory has caused a deep impression in Holland. The "Telegraaf" says:—Anything is now possible. The capture of four hundred guns will fill the Germans with consternation.

The "Handelsblad" says:—The double French and American success will revive French courage and rejoice the Americans, whose young army has proved capable of vigorously attacking the Germans.

The "Nieuws Van Den Dag" says:—The greatest importance of the victory is the scoring of a tactical and partly even strategic success against the German commanders. Even if the Germans recovered an advantageous position the fact remains that the spell of an all-surpassing German army command is broken.

The "Tyd" emphasises the great strategic advantages achieved by General Foch in a few hours.

The "Het Volk" says:—The Germans have received a hard slap. Their attempt to break through has failed in a fashion signifying an Allied victory.

German Retreat.

LONDON, July 21.

The Wireless German Official Message says:—We withdrew unnoticed to the north bank of the Marne during night.

Terrible Flight of Eight German

Divisions.

LONDON, July 21.

Reuter's correspondent at the French headquarters wiring this morning says.—Eight enemy's divisions which crossed to the south bank of the Marne were never able to cross the hills overlooking the river from the south. None of those who lived to recross the river will forget the five terrible days they spent south of the Marne. The ground they held was overlooked everywhere by the French and American artillery observers and enclosed in narrow space between the river and the hills they offered a sure target to our artillery. For food and munitions they depended on transport across the bridges which were constantly shelled and regularly bombed by British airmen. They were never able to bring across any artillery heavier than mountain guns and light machine-guns. Owing to superiority of our artillery they found themselves in the same position as the Austrians on the south bank of the Piave. Their communications were uncertain and unsafe and their losses from artillery fire were startling. Fifty per cent of the total strength of some units were casualties.

Italian Front

The Booty Captured by the Italians.

LONDON, July 22.

The Italian communique says:—In the Albania we carried point 1071 on the crest of Dajçalova taking prisoners. The French advancing astride Devoli took part in the action. Captures in Albania up to July 19th were 2167 prisoners, ten medium guns, sixteen field and mountain guns, four trench guns, two trench mortars, thirty-eight machine guns, six aeroplanes and much other material. We also liberated some hundreds of Italians and Russian prisoners.

Three British Raids on Asiago Plateau.

LONDON, July 22.

The British Italian Communique says:—We carried out three raids westward of Asiago Plateau killing eighty and taking twenty-four prisoners. We have destroyed seventeen air crafts since the 15th.

Russia

The Ex-Czar Shot Dead.

By Order of Ural Regional Council.

LONDON, July 20.

The Wireless Russian official telegram states that the Central Committee have made public the following message from the Ural Regional Council concerning the shooting of the Ex-Czar. Ekaterinburg was being seriously threatened by the approach of the Czech-Slovaks and simultaneously a counter-revolutionary conspiracy to wrest the Ex-Czar from the Council's authority was discovered. The Ural Regional Council therefore decided to shoot the Ex-Czar Nicholas which decision was carried out on the 16th July.

Czecho-Slovaks' March.

LONDON, July 20.

A telegram from Vladivostok dated July 15th says:—Forty thousand Czecho-Slovaks hold the railway between Samara and Irkutsk. It is presumed that they are moving eastward as their rear is secured in the direction of Irkutsk. Twelve thousand or fourteen thousand Czecho-Slovaks at Vladivostok are fighting the Bolsheviks at Khabarovsk. They occupied Spasskaia to-day after a stubborn fight. When they secure Khabarovsk the Czecho-Slovaks propose to proceed along the Chinese Eastern Railway unit they join the Czecho-Slovaks from Irkutsk. There are three forces of Bolsheviks, Magyars and Ex-prisoners aggregating forty seven thousand between Khabarovsk and Irkutsk. The Siberian Provisional Government established at Vladivostok constitutes an integral part of the Siberian Government at Tomsk. Both are pledged to convoke the Siberian Constituent Assembly and reform of the National Army and to co-operate with the Allies. General Horvat's demarche has complicated the situation and the Siberian Government has denounced General Horvat's co-operation as impossible. The attitude of the Czecho-Slovaks toward the Siberian Government is friendly and neutral but they will oppose the threatened armed advance of General Horvat on Vladivostok, as an outbreak of civil war would jeopardise their operations for the relief of Czecho-Slovaks in the interior.

LONDON, July 21.

A telegram from Shanghai says:—It is reported that Alexof has formed a new Government between Tomsk and Nijnijinsk with a view to co-operating with General Horvat.

Central Powers

Brutal Murder of Austrian School

Children.

Interpellations in the Reichsrat.

LONDON, July 20.

ZURICH.—Details of the brutal murder of five school children and six others at Pylsen on 21st June have only now become known through interpellation in Reichsrat. It appears that a crowd of women and children were watching the loading of a bread wagon for Skoda works and began to cry out "We are starving. We also wanted bread." Suddenly an infantry patrol appeared and without an order to disperse or a single word of warning fired a volley from behind into the crowd killing five children between the ages of ten and thirteen severely wounding four men and two women.

Great Britain

Awards to I. A. Officers. For Coolness and Courage.

LONDON, July 19.

The 'Gazette' announces the award of the Military Cross to the following officers of the Indian Army:—

Captain W. G. Gagot-Bhester.—He led a successful raid with the greatest coolness and courage under heavy machine-gun fire, and reached all the objectives and then skillfully withdrew when the operation was complete.

Assistant-Surgeon J. G. Goodman.—Remained tending wounded under heavy fire until all had been evacuated, after which he followed the battery into action. Previously seeing a battery under intense shell fire he went to the guns to render assistance. His coolness, initiative, and tenacity were very marked.

Cotton Workers Idle.

LONDON, July 19.

Four thousand cotton workers are now idle at Wigan owing to a dispute regarding an advance in wages (see July 15th).

America

Col. Roosevelt's Son Dead.

Message of Sympathy.

LONDON, July 21.

WASHINGTON.—A German aviator has confirmed Lieut. Quentin Roosevelt's death. President Wilson has sent a message of sympathy to Col. Roosevelt.

An American Cruisers Sunk.

LONDON, July 21.

WASHINGTON.—America announces that a Cruiser has been sunk without loss of life.

General

The Palestine Campaign.

Indians' Great Charge.

LONDON, July 19.

Reuter's correspondent in Palestine describing the charge of the Indian cavalry mentioned in a communique on the 15th July says:—The enemy took up a position astride the Wadi, and it was decided to charge their flanks from north and south. Indian and Imperial Service Troops galloped to the southern end and got among the Turks and Germans with lances, killing sixty and capturing thirty-five, including a Turkish commander and two machine-guns. The charge was carried out with great dash. The Turks rushed into broken ground and fled into the hills.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Punjab

The Rowlett Committee's Report.

LAHORE, July 22.

LONDON, July 21st.—The Rowlett report should be invaluable as an unimpeachable record of facts. After reading the findings of the committee no reasonable man can doubt the necessity for provision of some permanent legislation to take on the temporary powers with which the Government of India have armed themselves for the duration of the war.—("C. and M. Gazette" cable)

Calcutta

CALCUTTA, July 22.

The American Consul General has received a cablegram from Washington instructing him not to certify Consular invoices for any commodity shipped to the United States unless the ship-owner presents the number of the United States import licenses covering shipment except in certain cases.

Sales of War Bonds.

CALCUTTA, July 21.

The sales of war bonds at Banks and Government offices up to the 22nd July amount to Rs. 20,94,01,300 and are distributed as follows:—

	Rs.
Bengal	9,54,04,800
Bombay	5,73,66,200
United Provinces	1,44,86,600
Madras	1,34,40,700
Punjab	1,10,75,800
Burma	61,13,900
Central Provinces	25,97,000
Bihar and Orissa	24,57,900
Assam	3,20,400
Minor Administrations	61,72,800

South India

His Highness the Maharajah has conferred Mysore Distinguished War Service medals in recognition of field service on six officers of His Highness' troops, namely, one second class medal on Captain Thyazara, commandant of the Imperial Transport Corps, three-third-class and two fourth-class medals on others.

It is proposed to hold a pony show on the 28th instant at the Government stud at Kunigal with the object of encouraging stock breeding in rural areas. Their Highnesses the Maharajah and Yuvarajah are the patrons of the show.

రెండవ యుద్ధబుణమునకు

(1197)

ద ర ఖా న్తు లి పు డ వే టే త ము లు.

ఈ బుణము నూటికి రీక్షచొప్పున ఈయబడును. వృత్తికన్ను లేదు. ఈ యుద్ధబుణ పత్రములు మరల 1921వ సంవత్సరములో నూటికి నూరురూపాయలు యివ్వబడును. 1923 వ సం॥లో గూడ నూటికి నూరురూపాయి లీయబడును. 1925సం॥లో 100-కి 103 రూ॥న్ను, 1928లో 100-కి 105 రూపాయలును పత్రములనుకొనువారి యిష్టప్రకార మీయబడును.

ఇంతకంటె భద్ర మైన సామ్రాజ్యముకొనుపద్ధతి వేరులేదు.

ఈ ప్రకటననే దరఖాస్తుగ ఈ పరిపాలనమునకు దీనిని చించి మీ పేరుపై పంపుడు.

ద ర ఖా న్తు న మూ నా.

మదరాసు జ్యూరిక్ ఛాంబర్స్,..... 1918.

కో క థ ప తి,

అయ్యా, ఇందులోరూపాయలకెక్కున లేక కొక్క మును పంపుచున్నాను. దీనికోక యుద్ధబుణపత్రమును (ప్రామిసరీనోటు *) సొంతదాని నిష్పించిన మీ కెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఈ పత్రపు సామ్రాజ్యము ఏ సంవత్సరములో సామ్రాజ్యములయినో ఆ సంవత్సర ముండెనిచ్చి చిక్కినవానిని కొట్టివేయును. * 1921, 22, 25, 28 సంవత్సరములో వాచునుచేయవలయును. (జెబీలో ఇవ్వబడును. ఇట్లు విశ్వసనీయుడు. కేసు.....చిటానము..... (స్వప్రమాణ ప్రాయము.)

వి రో వా ము హా సంగ్ర మము

(రెండవ విభాగము)

ఇంగ్లండు

కాలిఫోర్నియా కమిషను రిపోర్టు.

లండను, జూలై 21:—కాలిఫోర్నియా కమిషను రిపోర్టు నిరాడోపణీయములగు వాస్తవ విషయములు గలదిగ అతి ప్రాముఖ్యమును వహించును. కమిటీవారి తీర్మానములను చదివిన వెనుక, యుద్ధకాలమునందు హిందూజాత ప్రభుత్వము వారు తాత్కాలికముగా నేర్పబడిన కాసనమును కాశ్యోతముగా నేర్పబడుట అవసరమని సకారణ వాదముగల ఎవ్వరైన సంగీకరింపక మానగ.

పనివాండ్ర సమ్మెకట్టు.

లండను, జూలై 19:—జీతము లేకుండా తగిలించు వచ్చినందున వీగసులో 4000 మంది నూలు పనివాండ్లు పని మానివేసిరి.

ప్రాచీన్

పరాసురంగము.

లండను, జూలై 24:—పరాసురంగమునందీరూటకు విలేజు నేటియుదయము ఇట్లు తలచివార్త నిచ్చెను:—మార్షిని దక్షిణపుగట్టనకు వచ్చిన తి శత్రుదళములును దక్షిణము నుండి నడిమిదనున్న కొండలను దాటకాలకపోయిరి. నదిని వడల దాటుటకు బ్రతికియుండినవారిలో నెవ్వరును మార్షిని దక్షిణమున 5 దినము లెంత దుర్భస్థితుల ననుభవించిరి ముఖచిహ్నము. వా రాక్రమించుకొనిన భూమి పరాసు అమెరికను ఫిరంగులకు గురియైయుండి నదికిని కొండలకును నడుమనున్న సన్నని ప్లముననుండెను. మన ఫిరంగులు గురితప్పక శత్రువులపై అగ్నివర్షము గురించుచుండెను. అహరముకొంతను, పండుసామగ్రి కొంతను వారు నడిపైనున్న వంతెనలపై నాధారపడి యుండెను. ఈవంతెనలమీద బ్రిటిషు విమానములు బొంబులు గాల్చుచును, పరాసువారు ఫిరంగులను గాల్చుచుండెరి. పగ్యభిరంగుల కంటెను, చిన్నగని ఫిరంగులకంటెను అధికభారముగల ఫిరంగులను వారు తీసికొని రాజాలకుండెరి. మనఫిరంగుల అధికమువలన మార్షిని దక్షిణమున అగ్నియనుకు గలిగినదయే ఇచట జర్మనులకు గలిగినది. వారిగమనా గమన మార్గములు ఫిరంగులను గురితముగ నుండెదరు. మనఫిరంగులవలన వారికి గలిగిననష్ట ముక్యోధిక మై యుండెను. కొన్ని పటాలములలో నగమువంది హతులైరి.

మిశ్రమండలి ముఖ్యోద్దేశము.

వాషింగ్టను, జూలై 21:—జనరలు మార్షిగారు వారప్రకటనము నందిల్లు వ్రాసిరి:—ఎయిసీ, మార్షి నడులకు నడుమను పరాసు అమెరికనులు సాటోలియరీ, సాయిసన్నులైలునేను స్వాధీనపఱచుకొని గోరుచున్నాను. ఇది మిశ్రమండలి నకేమైవో, మార్షికి దక్షిణమున జర్మనులు వెనుకకు పోవుట కష్టమగును. జూలై 15-వ తేదీనాటి అకస్మాత్తు మతో పాటు ఏకకాలమున పరాసురంగమున కుత్తరమున బ్రిటిషు రంగమునను అవస్థుండయు జరుపుటకు శత్రువులు ప్రయత్నములను గలిపిరి జనరలు మార్షిగారు నమ్ముచున్నాను. కాని ఏవోకారణమువలన ఆ ప్రయత్నములు కొనసాగలేదు. సాయిసన్ను పతనము త్వరలో గలుగవచ్చునని జనరలు మార్షిగారు యభిప్రాయము. 'వచ్చిన రంగస్థితుల ఫలితమును జూడ ప్రధానవిషయము మిశ్రమండలివారు శత్రువులను నిరోధించుటయు, శత్రుస్థానములను వశపఱచుకొనుటయు గాదు. కాని మిశ్రమండలివారు అకస్మాత్తు తంత్రమును బూనుటయే ప్రధానవిషయము. ఈ యకస్మాత్తుదము వలన మిశ్రమండలికి మన స్థితి దృఢతను మగును.

కర్నలు రూజ్మెల్లు కుమారుడు.

వాషింగ్టను, జూలై 21-రెప్టెంట్లు క్వెంటిక్ రూజ్మెల్లుగారు మరణించెనని ఒక జర్మన వైమానికుడు స్వప్రమాణ తెలిపెను. కర్నలు రూజ్మెల్లుగారికి సానుభూతిని చూపుచు వ్రెసిడెంటుగారు సందేశమును బంపిరి.

సాయిసన్నురంగము.

లండను, జూలై 21:—నేడుమధ్యాహ్నము లండనుకు రణరంగమునందీ వచ్చివార్త చాల సనకులముగావచ్చెది. రెయిమ్స్ సాయిసన్నులకు నడుమనున్న జర్మను సేనకు సామానుల నందజేయుటకు ఇనుపదారినికాపాడుటకు జర్మనులు సాయిసన్నునందీ పరాసువారిని తరువవలెను. తేకున్న తమ సేనలను మారిననుండి వెనుకకు నడుపవలెను. వారికి గత్యంతరములేదు. రెయిమ్స్ కు పశ్చిమమున ప్రస్తుతపండ్రి శత్రువులకు మారను లోయలో 18 మైళ్ళ రంగమున 4 మైళ్ళస్థానము కలిగించుచున్నది. ఈసేల 15-వ తేదీని శత్రువు లవస్థుండనుమును ప్రారంభించి చాలసేను గోల్పోయి గడింపగలిగిన దీ స్వల్పమగు ప్రదేశము మాత్రమే. ఇప్పుడు మన శత్రుసేన నది కుత్తర తీరము నాక్రమించి పరాసుసేన నదిని దాటకుండ నరికట్టి యున్నది. శత్రువులు చాలనష్టముతో నదిని దాటగలిగిరి.

బ్రిటిషువారి ప్రకటనము.

లండను, జూలై 21:—నిశేషములలేవు. నిన్నును మా విమానములు కోల్పోలిరి రైలువేలమీదను బ్రూకెను దాటుల మీదను 18 టన్నుల బొంబులను వదలెను. చాల విమానయుద్ధములు జరిగింది. 20 విమానములను నాశనము చేసితిమి. మావి 7 కనబడుటలేదు. మోసెంటోలో 19 వ తేదీ రాత్రి మావిమానములు దాడి సలుపుటకులన చాలనష్టము కలిగినది. ఒక పెద్ద కాలయను 8 విమానములను నాశనమైన వని ఛాయాపటముల వలన తెలిసినదని బ్రిటిషువారు తెలిపిరి.

చాటూ డ్రైవరీ వశమగుట.

పారిసు, జూలై 21:—చాటూ డ్రైవరీలొంగుటకులన మా గను ఎయిసరంగమున జర్మనులు ప్రధాన స్థానమును గోల్పోయిరి. రెండవది సాయిసన్న అనిగూడ లొంగుటకు సిద్ధముగా నున్నది. నేడు వేకువను డెగోటిసునేన డ్రైవరీలో ప్రవేశించెను. నిన్ను రాత్రి శత్రువులు వెడలిపోయిరి. పరాసువారునుండుకు పోయి ఎర్రెవెల్లిలో ప్రవేశించిరి.

జర్మనుల యొప్పువల

లండను, జూలై 21:—మేము ఇతరుల కెవ్వరికిని దెలియకుండ రాత్రివుట మార్షిని ఉత్తరపుగట్టనకు నదిని దాటితిమని జర్మను, అధికారుల వాయువాత్త ప్రకటించుచున్నది.

ఇటీవల వార్తలు.

లండను, జూలై 21-ఇటీవల వార్తలకులన పరాసువారు సాటోలియరీకి చుట్టుననున్న కొండలను తమ స్వాధీనమునగలిగి యున్నారనియు, ఇందు మూలమున విశేషమగు ప్రభేదమునందు బలము జూపుటకు వారికి వీలుగలదనియు తెలియుచున్నది. అర్కులోయయందు పరాసువారు సుక్కిలిసాటోలియరీ వచ్చి మార్షిని దక్షిణపు శత్రుస్థానమునకు ఉపద్రవస్థితి గలిగించిరి. ఈ ప్రాంతమునందు పరాసువారు 6 నుండి 9 మైళ్ళవఱకు పురోగమము గలిపిరిని యిటీవల వార్తలకులన దెలియుచున్నది. శత్రువులపై యొత్తిడి అధికముగా గలదు. క్రొత్త సేనలతో ప్రతియుద్ధము సులభమైనను జర్మనుల పిచ్చికోరిక రైలువేల మీదను, రోడ్లమీదను పరాసువారి యొత్తిడిని తగ్గింప లేక పోయెను. మార్షి ఎయిసీ నడులకు నడుమను శత్రువులు క్రొత్త సేనను జేర్చిరి. ఈ సేనకు అధికములు ఉక్రయినునందీ పిలిపించబడిరి. వీరియందు దృఢమగు కార్యశీల్పరతలేనట్లు కనపడుచున్నది.

హాలండు

మిశ్రమండలి విజయము

డచ్చివారి భావములు

అంస్టర్డాం, జూలై 21:—మిశ్రమండలి విజయము హాలండు నందలి జనులకు బాగుగా దె్వెను. డెల్టాగ్రాఫుప్రతిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—ఇంకేమైనను జడగవచ్చును. 400 జర్మను ఫిరంగులు వశమగుట జర్మనుల విశేష సంతోషమును కలిగించును.

హంబెర్గుల్లాడు పత్రిక ఇట్లు వ్రాసెను. పరాసు అమెరికను విజయములు పరాసువారికి ధైర్యోత్సాహములను, అమెరికనులకు విశేషసందేహము గూర్చును. అమెరికను యువక సేన జర్మనులను తీవ్రముగ మాట్టింప సామర్థ్యముగలదనిరుజు వయ్యెను.

న్యూస్ వాక్ డెక్ దాసు పత్రికయిట్లు వ్రాసెను:—ఈవిజయపు ప్రాముఖ్యము లెంతయు క్రమము, ప్రముఖమునగు మహావిజయము జర్మను సేనాధిపతులపై గలుగుటయే. జగ్మున లే దోయొక అనుకుల ప్రదేశమును జయించినను జర్మను మహా సేనాధిపతుల బలము పోయినదను మూలవిషయము ప్రస్ఫుటమైనది.

జనరలు ఫాకుగారు కొలదింగంటలో ఎట్టి యుద్ధతంత్ర ప్రాముఖ్యములగు విజయములను బడసినది టిడ్ పత్రిక వర్ణించినది.

హెట్ వోకు పత్రిక యిట్లు వ్రాముచున్నది. జర్మనులకు గట్టి బెబ్బరగిరి మిశ్రమండలి విజయమును ధృవపఱచినది.

ప్రజాభిప్రాయములు

విలేఖకులకు సూచన.

యాత్రి: ప్రద్యుమన ప్రకటింపజాలము.

పరిమెల వీధిలకు: నివసాధ్యమనందు సంతకములేదు—
సంపాదకుడు.

I దొంగతనములు

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకునకు:

అయ్యో, గోదావరిజిల్లా రాజ్ కలెక్టరేట్ లో పరిమెలలో
నీవెలయందు దొంగతనములు చాల జరిగివని. గ్రామనాథుల
రాక్షసులను గన్తీ, తిరుగుటలేదు. గ్రామమునకు మగ్రా
మమున కాపురములేదు. పోలీసువారి సహాయము లేకుండు పద
యంట ఆగంధము. ఇందు విషయముతో గ్రామదొంగలముఠా
ఉన్నదనియెడల యెక్కువ అల్లరులకు ఆస్కార మగును.

ఒక విలేఖకుడు

II

గ్రామములందు కలరా.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకునకు:

అయ్యో, కలరా గోదావరిజిల్లా రామచంద్రపురము
తాలూకా పేరిగ్రామములో నాటకముచేయున్నది. పాటకపు
జనమునకు తిండిలేదు. కొందరు నత్తగుల్లలు యాడికించుకొని
తినుచున్నారు. భాగ్యము భర చాల హెచ్చుగా నున్నది.
యథార్థపు భరము యెటులుండవలసియున్నను యుద్ధకారము
వలన అన్ని సదుపాయ వివరీతపు భరము అమృతముచేసి.
గ్రామములో పరపతిలేదు. ఇప్పటిస్థితియందు సామాన్యజీవ
కాధారముగల వటులముల పోషణమే కష్టతర మగుచున్న
ప్పుడు క్రింది వాడుల కష్టము చెప్పవలె!

పురవాసి.

III

కృష్ణాజిల్లా సంఘసభ.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకునకు:

అయ్యో, కృష్ణాజిల్లాసంఘపు సాధారణసభ ఈనెల
25 తేదీ గురువారము సాయంత్రం 6 గంటలకు జరిగెను.
పురపంచమున జరుగును.

ఇందీయా ప్రభుత్వమువారి స్థానిక పరిపాలనను గురిం
చిన తీర్మానము. మాంటాగ్యుగారి సంస్కరణలు—అవసర
మందలసభను గూర్చుటను గురించియు ఆదిమాంధ్రముల ముపన
అర్జీ—జిల్లాసంఘ నియమములందు కొన్ని మార్పులను గురిం
చియు, సర్వాప్తరం పీఠింపు సంఘకార్యదర్శి పంపిన అర్జీని
గురించియు, కృష్ణాజిల్లా జిల్లా ప్రమాణజీవీ సిస్టరును గురిం
చియు, కార్యదర్శులు ప్రవేశపెట్టు నితిని విషయములను గురిం
చియు సభయందు చర్చింపబడును.

కృష్ణాజిల్లాసంఘము వేళ వేళ సుబ్బారావు
అగ్రేను, జండకు. త్రిపురనేని రామస్వామి చౌదరి
కాత్ర 20 తేదీ సంయుక్త కార్యదర్శులు.

IV

గ్రామపారిశుధ్యము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకునకు:

అయ్యో, 18-వ తేదీని డిస్ట్రిక్టుబోర్డు ప్రసిద్ధింపజారు
తాలూకా తహశీలుదారు గారు గోదావరిజిల్లా రామచంద్ర
పురముతాలూకా రాజవరము దయచేసి గ్రామము నలునంకల
దిరిగించినారు. గ్రామవీధులు మొకచేసి ఇసుక పోసికొనుట
కగు రు 500 లలో మూడువందలరూపాయలు ప్రసిద్ధింప
జారు యిప్పించెదమనిచెప్పి కంటనే పని ప్రారంభింపవలసినది
గా నెలవిచ్చినారు. గ్రామమునకు రెండువైపుల పాయభాగా
ప్రత్యేకములకు యె 1 భూమి, పంచములకు యె 0—60
శెంట్లు తూర్పుపేట కొకదొడ్డికి కాంక్ష నుచేయుచున్నయను,
గారపాటి వీరయ్యగారి యింటివద్ద నాయు మరమ్మతు చేయిం
చి పల్లెముకట్టించుటకు కాంక్ష ను చేయుచున్నయను నెల
విచ్చినారు.

ఒకరు.

V

నీగిపారుదల యిబ్బందులు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకునకు:

అయ్యో, గోదావరిజిల్లా పెద్దాపురము తాలూకాప్రతి
పాడు గ్రామమునంగల పంటలేల కాధారము యేలూరుచేంకట
పతిగజా చెరువుపార్శ్వ కలింగనై ప్రవహించు నీరు పంటచెరువు
లలోప్రవహించ జేయకలేదు. ఆనీరు, రాబట్టుకొనుటకు గడ్డ
గట్టుచుట్టి పోవకట్టికట్టుకలేదు. చేంకటపతిగజా చెరువుపార్శ్వ
కలింగనై ప్రవహించి మొక్కొక్కప్పుడు దుద్రుతముగా వచ్చిన
మట్టిపోవకట్టి తెగిపోయి పిశాపురం రాజావారి చుట్టవరం
చెరువునిండించు చుండును. తిరిగికట్టుటకు రు 25-30 లు కట్టా
దపూర్తిక పాలనచేకమాను నిలుల పని చేయించవలసి యిం
డును. మాజిమాలదారు గారు కాశ్యోకట్టుకము నిర్మించుటకు
కాంక్షన్ యిప్పించి నాటకగాని పనిజరుగుటలేదు. పదిహేను
దినములక్రిందట వరదవచ్చి కట్టుకొట్టివేసి నీరుపోయింది. పంట
చెరువులలో సమృద్ధిగా నీరులేదు. కాశ్యోకట్టుక చేయించి
రయితుల నుద్ధరించ కొడుచున్నాము.

శ్రేయోభిలాషి

VI

కాల్వట్టణము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకునకు:

అయ్యో, జూలై నాల్గవదినమున బ్రయికితైన వ్యాస
మునః బట్టణకల్పకృత్రివాసి. అది నేను జూను 27-వ దినము
న సమృద్ధ తీరమునందునది పట్టణమునవాడుక గలిగియు
వ్రాసితిని. దానివ్యాఖ్యానము జూలై 4-వ దినమున వ్రాసిన
వాకెంతయు సమస్కారము లర్పించుచున్నాడు. వారు
మాసిన యభిప్రాయము గొన్ని మార్పులగల్గెనేని సావజూలం
బగును. శ్రీ నాథుని జీవితకాలములో నేనుమద్రతీరమునో
కాల్వట్టణముననునది యిందలమును. ఆయన జీవితకాలమున
కాల్వట్టణమునకే కాల్వట్టణ మనువామే క్యువహరింపబడెను.
అద్వితీయాధిపతుగ గ్రహించి కాల్వట్టణాధిక్యవని ప్రయోగిం
చెను. అట్లుండుచేరి కాల్వట్టణం లేదీ అని నన్ను నడిగిపో
గాల్వట్టణమిదియని నిశ్చయించుటకు నాధారములు లభించు
నంతవఱకు గాల్వట్టణ మనునది యేదియో యొకరేపుట్టణ
ముంజెననియు విప్పజీకి దానినిజము తెలియఁబడలేదని ప్రత్యు
త్తరమిచ్చెదను. ఏదియో లక్ష్మీకి లక్ష్మీకలిగించి చరిత్రలు వ్రా
యుట భాగలోకమునకు విశ్వాససూక్ష్మకం గజుటయని
యూహించుచు. కాల్వట్టణప్రకంసా విషయము చరిత్రకా
రులు చర్చించెదరుగాక.

అనకాపర్తి. కాశీభట్ట. కృష్ణ గాయ శాస్త్రి.

గోదావరిజిల్లాలోని కాల్వట్టణమిది ఒక విలేఖకు
డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— పంటకావలకు నీరు సరిగా
వర్షము అగుటలేదు. వర్షములు 20 దినములునుండి వృత్తిగా
లేవు. మొకభూము లింకను సాగుచేయవలసినది కొన్ని
యన్నవి. ఎండ అతిశీత్రముగా గాయచున్నది. దంపలకు
నీరులేక నెలకలు వీయుచున్నవి.

నామరూపము: అండ్రియండియన్ డ్రగ్ అండు రెమిడల్ కంపెనీ, కం. లిమిటెడ్, బాన్సువానీనది వద్ద, బొంబాయి.
మద్రాసు యెంబం:— మునగా పురుషోత్తంపూర్వ, వైశాఖరాధిపత్య, బుడగాను.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాండ పురాణము

(క ద్య కా వ్య ము.)

కాశ్యసమహర్షి విశ్వాతములగు పదునెనిమిది పురాణము
లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో? కలశేదము లే
కలిగి? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రో? ఈ మొదలగు
విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడి యున్నవి.
కాశ్యవారిగ్రంథమునై మంచి యభిప్రాయమునిచ్చియున్నాడు.
తెలిసుగుల నులభము. 900 పుటలు అత్యుత్తమ ప్రతిమాత్ర
మున్నవి. నెల ర.0.0. కచ్చులు వేళే.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

తెలి:— నులభము, మృదుమధురము, భావగర్భితము
వి00 పద్యములకలపు. మంచిగానెఱుమలై అచ్చు. కాశీలో
వైండు భర రు 1.0.0. పొట్టుఖర్చులు చేరు.

(26) జనమంచి శ్రేష్ఠాధికర్త
మొలను పండితుడు, న్యూనిసిపల్ లైబ్రర్యన్. కడప

అమృతమునకు తయారుగ నున్నది

60 గజముల వవరు గలిగినట్టి రప్టర్ మేకర్
క్రూడ్ ఆయిల్ ఇంజన్ యొకటి. దిన మొకటికి
400 మూటలు బియ్యము తయారు చేయ గల
రైన్ మిల్లు మొదలతో సహా నూ యొర్దనున్నది.
వివరములు తెలియ గోరువారు ఈక్రింది విలాస
మునకు వ్రాయవలెను. (1252)

మెసర్స్ ఎ. సుబ్బారావు సన్స్.
భూస్వాములు, స్వంతదారులు, గుడివాడ.

మలయ చందనము

(1251) సెగరోగమునకు మరకారము.
మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని
తెలియదు. పర్యము లేదు. పిడికారీ
మున్నగు కఠినవికల్పల పనిలేదు. రుచ్య
మైన మామలయచందనము ఎఱుపు,
తెలుపు, పచ్చ అను మూడు విధముల
సెగరోగమును మూడు పూటలలో మూన్ము. డబ్బీ 1-కి 2.0.0.

గంధర్వపార్శ్వసి, రాజమండ్రి.

కలరాకు భయకడ వద్దు.
డాక్టరు జె. కె. రావుగారి. మాపభూపనటి. కలరాను
రెండుకుంటలలో తప్పక మరుచ్చును. మందు నుపయోగింపవల
సినవిధము మందుతో పంపబడును. సీసా 1-కి 0.8-0.0 మాత్రము.
(1209) ధన్వంతరి ఆశ్రమము,
45, డిగ్ స్ట్రీట్, (బ్రిస్టికేసు, మద్రాసు.

తిమ్మరుసు యు త్రి చరిత్రము.
మూర్ఖులలో నాల్గవభారమునకు పరవగ్రంథము.
ప్రతులకు శారదా పబ్లిషింగు కంపెనీ,
(1245) 185, హంటుకోడ్, మద్రాసు, అని వ్రాయవలెను.

దింక్లిలి మనోహరమును నువాసన

(దిబ్బర
కాబడినది.) ఆటో దిల్ బహార్. (దిబ్బర
కాబడినది.)
అత్తుడిబాపు ది.వి కనకగునది, పాటిలేని మనోహర మను నువాసనగలది.
లక్కాచాణగారి, సారాచాణగారి, చిల్లబడకలయే నిత్యము
నెయబడిన కేవల పుచ్చసాగము.
నీ తువాటై కొన్ని రిండువులు శుభంబించినవో, మనోహరమును
నువాసన ని బ్బలవరించెను.
ఈ కేంద్ర పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.
దిబ్బరైజా (ఆర (దాం) సీసా 1-కి రు 0.2.0
చిల్లరకము రైజా 1-దాం " " 0.12.0
చిల్లరకము 2 " " " 1.4.0
చిల్లరకము 4 " లేక కే కే ము " " 2.0.0
పి. సి. ఖర్చులు రు 0.2.0 ప్రత్యేకము.
చిల్లర, చిల్లరములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిమపుతోను తొరకును. దీనికి
అనేక మగు నకలు నెంట్లు కలవు. కాపుర, తామ్ర కొనకపురు సీసాత్రిగ
ను, కాట్టవైనను ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును వరిలింపుడు. ఈఆటో
చిట్టుపాటుయొక్క నలుమూలలను పరిశీలించుచు గోరువారి దిగువకాకి
వ్రాసినచో అదృశ్యమౌతుగల నువాసన కాట్టా అతిశయగ సంప్రదించు

నామరూపము: అండ్రియండియన్ డ్రగ్ అండు రెమిడల్ కంపెనీ, కం. లిమిటెడ్, బాన్సువానీనది వద్ద, బొంబాయి.
మద్రాసు యెంబం:— మునగా పురుషోత్తంపూర్వ, వైశాఖరాధిపత్య, బుడగాను.

కాళియు కి సంవత్సరాది సంఘిక

తయరై సిద్ధముగ నున్నది.

పింగళ సంవత్సరమున జరిగిన విరోధాధికారసంగ్రహ చక్రవర్తిమును, అధ్యాత్మిక, వైదిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు హామజనుల కటములును ఇతరములైన, చిత్రనటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముడిపెట్టి సిద్ధముగ నున్నది.

కాగితముల కలెక్షను లేవీ కావలసిగ్గు ప్రతులు ముద్రిత సిద్ధములేవీ యిందుంటున్నవలయునాచు తెలుగు వాసిగ్గును టిచితము. రెల రు 2-0-0
 ఆంధ్రదినపత్రిక సంకల్పర చందాదారులకు " " 0-8-0
 " ఆర్థసంకల్పర " " " 0-12-0
 ఆంధ్రపాఠశాలలో సంకల్పర, లేక దినపత్రిక కి హామజనుల చందాదారులకు " " 1-0-0

అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పొద్దుపాళ్ళు నెం 212 కు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధావధము

తామరతైలము	గజ్జికైలము	మోహినీకైలము
డబ్బీ 1-8 0-8-0	డబ్బీ 1-8 0-4-0	సీసా 1-8 0-12-0

అమృతాంజనము డిపో ర, తయిలెట్టి వీధి మదరాసు.

బాదాపీడితులకు వరము: బాదాపీడి నహితమైన డా. పి. డి.

సావంతుని వనె షడ్విసార్థసవరిల్లా

అపరిమిత రక్తములకల జరించు బాధ్యములకు కిరీటము కంటి వంతు. కుడుపులన, మన్నులన, గండములన తుండ్రు, ప్రాణినిష్ఠులను అన్ని విధములకల గలుగు చర్మరొగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుద్ధి కారిణి

శావధిసార్వభౌమ గణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము, గహజమైన మధ్యమైనను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కిరీటమునందలి పాదరక్షావములను, మలబద్ధమును కాల్వసంభవమును వోడ్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుద్ధిపరచును. కిరీటాశ్విమును గలగజయ్యెను. 16 రోజులవర ముండుటకు 4 ఔన్సుల బుట్టిలో అమ్ముబడును.

ప్రాప్తిటరు:— పి. డి. సావంత్, 144, ఫనసవాడి, నెం 2 బొంబాయి
 Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144. No. 2. BOMBAY.

వికలాపాలిపి ప్రశంస

ఇది కన్నులకంటి అస్సారాయ విరచితము.
 రెల 0-4-0 పొత్తక అధికము.

అంధ్ర పత్రికా కాలం విద్యా ప్రవృత్తి

ఇది ప్రపంచ కల్పవృక్షి వామనియార్థి కావలె
 వామనియార్థి రెల 0-4-0 పొత్తక ప్రత్యేకము.

అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము 7, తయిలెట్టి వీధి, మదరాసు

అమృతాంజనము డిపో వారి దివ్య షడ్విసార్థములు.

వి.సం.	వి.సం.
శంఖచూర్ణము పండ్లరొముటకు ... 0.2	మోహినీకైలము కెల్ల. యిరుగుటకు 0.12
తీర్థరసాయనము మృతము అశ్విత్తుమునకు 1.4	లోతుకాది కెల్లరొము. డిడుటకు ... 0.6
చంతికాలహరి పండ్లరొముటకు ... 0.6	ఉచ్చునమునకు మంద సీసా 1.8 ... 1.8
వజ్రశుభ్రము భాతుపుట్టికి ... 1.0	కస్తూరిమృతము కెల్లరొ, నుంచిది 50-8 0.10
జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1.8 ... 0.12	శుభ్రాభిషేక మృతము ... 1.0
మాలకంగుతైలము డబ్బీ 1.8 ... 0.12	శుభ్రాభిషేక తైలము పుండ్లకు ... 1.0
తేలుమందు తేలుకాటకు సీసా 1.8 ... 0.8	విరేచనము కుమ్మరము డబ్బీ 1.8 ... 0.8
శక్తితాంజనము కంటివ్యాధులకు ... 0.4	గ్రహాదీ మృతము డబ్బీ 1.8 ... 0.8
కలరామృతము వాంతిశ్చేదులకు ... 0.6	శోభనన మృతము తలనొప్పులకు ... 0.12
గజ్జికైలము గజ్జిచేదులకు డబ్బీ 1.8 ... 0.4	కాలికపుండ్లకు నూనె సీసా 1.8 ... 0.8
వామకర్పూరము సీసా 1.8 ... 0.8	కేకకు ప్రావరము సీసా 1.8 ... 1.0
కేలకు మందు సీసా 1.8 ... 0.4	కుసుమాది మృతము, కుసుమవ్యాధులకు 1.0
తామర తైలము; తామర, తీరుకు ... 0.6	మందుకు నూనె సీసా 1.8 ... 0.8
కస్తూరు తైలము డబ్బీ 1.8 ... 0.4	నుందరికైలము, ముఖకాంతికి ... 0.8
కురతిద్రావకము సీసా 1.8 ... 1.0	చుక్కకు తైలము పిత్తవగుళ్లకు ... 0.8
కఫహరి కిరీగజ్జులకు డబ్బీ 1.8 ... 1.4	కర్ణకూలహరి చెవిపోటుకు ... 0.8
కఫహరిమార్కం ఉచ్చునములకు డబ్బీ 1.8 ... 0.8	బాలాది మృతము ములబద్ధమునకు ... 0.8
వామకర్పూరము మందు ... 1.0	బాలహితహరి ఎండికలకు ... 0.8

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు అందు బొంబాయి.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయావధములు

బృహత్ మంజుష్టాదికౌద్

రక్తమును శుద్ధిపరచుటలో ప్రశస్తమైనది.
 1/2 పాను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రప్రభ గుటి

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-8 రు 1-0-0.

వాసవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు.
 1/2 పాను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవసారములన్ని యునాంక్షేయభావలో జరుపవలయును.

జాండా ఫార్మస్యూటికల్

వర్షాన్ని

ఆయుర్వేద యావధముల జేయువారు
 బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
 The Ayurvedic Pharmacists.
 Elphinstone Road, Bombay, 13

ఆంధ్రోద్యమము.

మొదటి మైదాంధ్ర సుహృదసభలయందలి
 సన్మాన సభ్యులు, సభాధ్యక్షులు, యువస్వామి
 ములు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములుగలవు.

రెల రు 1-8-0. పోస్టేజీలేదు.
 అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తయిలెట్టి వీధి, మదరాసు

పాశ్చాత్య వేంకటాదల

గుండితులవారి సిద్ధావధములు.

లోకాదుయహార కస్తూరిమూత్రల నివృత్తనను
 కరికింపుదు.

ప్రతి వర్షమునను అగ్రులొంది సీసాలు విక్రయించుచున్నది.

ఇండియావారు మృతము 3 క; బర్మా, సిలోవా, చలియన్టీ, గోవా, ఫీలి, బెలెండ్, కుస్టాఫ్రికా, మున్నుల ప్రదేశములవారు కూడ సీ సిద్ధావధమును, ఈ వర్షానిల చుచున్నారు.

మహాభాగము "వికేయక లోకావయహార" కస్తూరి మృతము సీసా మీ యింటి నున్నచుండల, చూటికే తైద్యము సమయమును, నిరీక్షించి, మొర నెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శీతలము, కిరవాతము, అశీర్గును, పొచ్చునాటము, జ్వరము, నూంద్యము, ములుబద్ధము, దగ్గు, గజమునొప్పి బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలగు విరారము, చిన్న చిడ్డలకు గలగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరలగా నశక రోగములను, ఈ సిద్ధావధ కేవలచే నాశ్వర్యముగా పోయి గుణము గలగును.

తైద్యకాలలో వశకరముల అపవృత్తిము నుతయొగ / రుచులగు శిర్షాకుల మూలికలనుండియు యావధములను తయారు చేయుచుండురు.

విద్యుత్తర యావ్యాపార గురుము, ప్రతి సీసాయంబును యింటిను; చూడ నీసికొనవలెను.

అనునావధము, ప్రతిసీసాలో నూడి యింటిను. నిరీయారము సీసా 4 బాహు, మృతము.

3 సీసాలు లోకనారి కెడ్డింబికిన బాహు భుక్తుతోచేరి రు 1-8-0
 12 సీసాలొకసారి కొనన 3-12-0
 25 సీసా లొకసారి కొనన 5-0-0
 నకు కుక్కములకు మానక ఆయుర్వేదము సిద్ధావధములను కొరకును.

